

இலங்கை விவகார அமைச்சு
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

உ.ப.ப. (உ.ப.ப.) பரீட்சை/ க.ப.ப. (உ.ப.ப. தர)ப் பரீட்சை - 2017

பரீட்சை தரம்
பா. இலக்கம்

21

பரீட்சை
பாடம்

தார்பீக வித்யாலை

உயர்நிலைப் பரீட்சை/புள்ளி வழங்கும் திட்டம்

I பகுதி/பகுதி I

| பரீட்சை
தரம்
பா. இல.
இல. |
|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------|
| 01. | 4 | 11. | 5 | 21. | 4 | 31. | 3 | 41. | 3 |
| 02. | 5 | 12. | 1 | 22. | 1 | 32. | 1 | 42. | 5 |
| 03. | 4 | 13. | 4 | 23. | 5 | 33. | 4 | 43. | 4 |
| 04. | 1 | 14. | 4 | 24. | 3 | 34. | 1 | 44. | 2 |
| 05. | 1 | 15. | 1 | 25. | 2 | 35. | 2 | 45. | 2 |
| 06. | 5 | 16. | 3 | 26. | 5 | 36. | 3 | 46. | 4 |
| 07. | 2 | 17. | 1 | 27. | 1 | 37. | 4 | 47. | 5 |
| 08. | 2 | 18. | 2 | 28. | 1 | 38. | 3 | 48. | 1 |
| 09. | 5 | 19. | 5 | 29. | 3 | 39. | 2 | 49. | 4 |
| 10. | 5 | 20. | 4 | 30. | 1 | 40. | 2 | 50. | 5 |

0 பரீட்சை தரம்/ பா. இல. எழுத்துகள் :

பரீட்சை தரம்/ பா. இல. எழுத்துகள் 01 உயர்நிலைப் பரீட்சை/புள்ளி வழங்கும் திட்டம்

இது பரீட்சை/பகுதி I பாடம் 1 x 50 = 50

ශ්‍රී ලංකා විභාග කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ කාර්යාංශය / Sri Lanka Examinations Commission
 Department of Examinations, Sri Lanka

දේශීය මධ්‍යම පාලන කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ කාර්යාංශය / National Council of Education
 National Council of Education (Adv. Level) Examination, August 2017

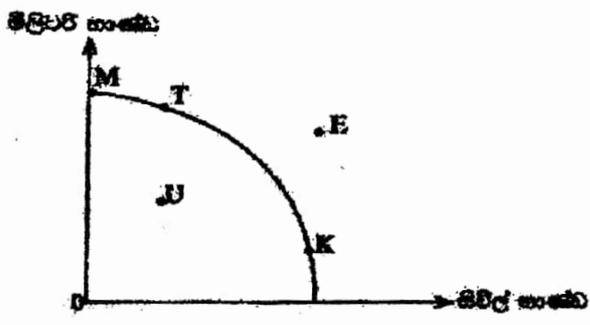
ආර්ථික විද්‍යාව Economics	II II II	21 S II	පැය තුනයි Three hours
------------------------------	----------------	----------------	--------------------------

ප්‍රශ්න :

- * 'අ' පටු කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද, 'ආ' පටු කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද තෝරාගෙන, ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- * ප්‍රශ්නාර කඩදාසි සපයනු ලැබේ.

අ' පටු කොටස
(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

1. (i) සිවිල් භාණ්ඩ හා මිලිටරි භාණ්ඩ පමණක් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන වාණිජ ආර්ථිකයකට අදාළ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයක් සහ ජලාපදාන මායිම දැක්වේ. එම ආර්ථිකය දැනට K ලක්ෂ්‍යයෙහි නිෂ්පාදනය කරමින් සිටි යයි සලකන්න.

- (අ) මෙම ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රය, වැඩේක ආවේණික පිරිවැය පිළිබිඹු කරන්නේ ද? පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (ආ) මෙම ආර්ථිකය යුද්ධයකට එදිරිපත්වන්නේ නම්, නිෂ්පාදන ලක්ෂ්‍යය වෙනස් වීමට වඩාත් ඉඩක් ඇත්තේ K ලක්ෂ්‍යයේ සිට කවර ලක්ෂ්‍යයක් කරා ද? පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (ඇ) ආර්ථිකය ප්‍රතිසමාජයකට හෝ වෙනත් ප්‍රතිසමාජයකට මුහුණ දෙනු ලැබුවහොත්, නිෂ්පාදන ලක්ෂ්‍යය වෙනස් වූයේ K ලක්ෂ්‍යයේ සිට කවර ලක්ෂ්‍යයක් කරා ද? පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (ඈ) ප්‍රමිත විභාජනය, ආර්ථිකය නිෂ්පාදන මට්ටම ඉහළ නැංවීමට හේතු වන්නේ ඇයි දැයි පැහැදිලි කෙරෙන හේතු දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (ඉ) සහාය පිළිබඳ කාලප්‍රාප්තිය, නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයක් දැක්වීමට හේතු වන්නේ පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (ඊ) වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයක මිල සංසන්දන කවර තත්ත්වයක් ඉටු කරනු ලැබේ ද? (ලකුණු 03 යි)
- (උ) විධාන ආර්ථිකයක අධිකි කවරේ දැයි සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)

(ලකුණු 01 යි)

1. (i) (අ) - සිවි

මෙම ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රය මූලධර්ම අවකලන පිහිටා ඇත. ඉන් අදහස් වන්නේ, සිවිල් භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය වැඩි කරනු ලබන හැම අතිරේක ඒකකයක් හා සාම, මිලිටරි භාණ්ඩවලින් මිනිනු ලබන ආවේණික පිරිවැය (වේඩාබේ මැට්‍රිමෙන් දැක්වෙන ආකාරයට) ඉහළ නගින බවයි. ඒ අන්දමට, මිලිටරි භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය වැඩි කරන විට ද, සිවිල් භාණ්ඩවලින් දැක්වෙන ආවේණික පිරිවැය ඉහළ නගී.

(ලකුණු 01 යි)

(ලකුණු 01 යි)

(ආ) - T ලක්ෂ්‍යය වේ.

- සුද්ධය කිරීම සඳහා මිලිටරි භාණ්ඩ යොදාගත යුතු වන බැවින් විශාල වශයෙන් (මුළුමනින්ම නොව) මිලිටරි භාණ්ඩ ඇතුළත් කාර්යක්ෂම නිෂ්පාදන ලක්ෂ්‍යක් තෝරා ගනු ලැබේ. M ලක්ෂ්‍යය තෝරා නොගනුයේ එහි දී කිසිදු සිවිල් භාණ්ඩයක් නිෂ්පාදනය නොවන බැවිනි. අවම පීඩන මට්ටමක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා සිවිල් භාණ්ඩ ද කිසියම් ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය කෙරේ.

(ලකුණු 01 යි)

(ඉ) - U ලක්ෂ්‍යය වේ.

(ලකුණු 01 යි)

- ආර්ථික ප්‍රතිගමනයක් හෙවත් පසුබැසීමක් ලෙස සැලකෙනුයේ සමාහාර ඉල්ලුමෙහි උභයතාවක් නිසා අවම වශයෙන් මාස 6 ක පමණ කාලයක් මුළුල්ලේ ආර්ථිකය විශාල පසුබැසීමට මුහුණ දීමය. එය කෙටි කාලීන ප්‍රසංචයක් වන බැවින් ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාවට (විභව නිමැවුම) බලපෑමක් නොකරයි. එහෙත් ප්‍රතිගමනයක දී ආර්ථිකයේ පවත්නා නිෂ්පාදන ධාරිතාව උභයෝජනයකට ලක්වන බැවින්, එම තත්වය නිරූපණය කරනුයේ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයේ ඇතුළත ලක්ෂ්‍යයක් මගිනි.

(ලකුණු 01 යි)

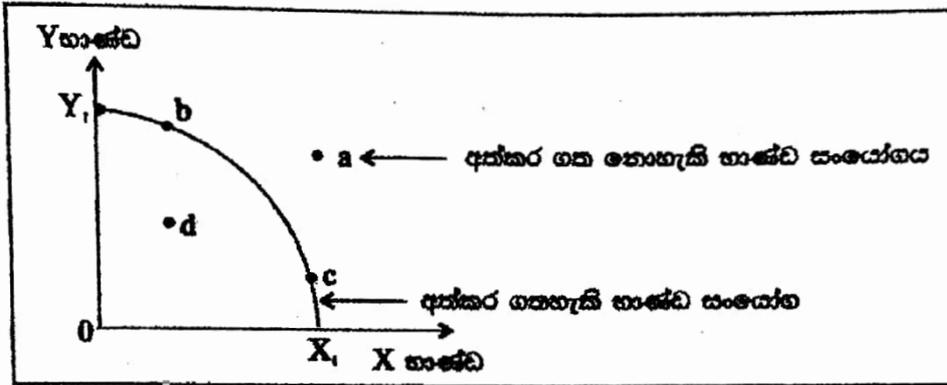
(ii)

- ශ්‍රමික විභාජනය නිසා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ කුඩා කුඩා අංශ කෙරෙහි සේවකයන් අනුයුක්ත කළ හැකි වන බැවින් විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යතාකට අවස්ථාව සැලැස්. විවිධ පුද්ගලයන්ගේ නිපුණතා, හැකියා හා බැඳියාවන් වෙනස් බැවින් තමන්ට වඩාත් ගැළපෙන ක්‍රියාකාරකම් තෝරාගෙන ඒවායේ නිරතවීමෙන් ශ්‍රම ඵලදායිතා ඉහළ නගී. කිසියම් සේවකයෙකුට ක්‍රියාකාරකම් සමූහයක් කිරීමට සිදු වුවහොත් ඒ සියලු ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ එක හා සමාන දක්ෂතාවක් ඔහුට නොතිබෙන බැවින් ඔහුගේ ඵලදායිතාව අඩු ය.
- කිසියම් ක්‍රියාකාරකමක විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යතා කරනු ලබන සේවකයන් එම කටයුත්ත වඩාත් ඉක්මනින් සහ වඩාත් ගුණාත්මකව කිරීමට ඔහු ඉගෙන ගනිති. සැබැවින්ම විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යතා කළ සේවකයන්ට තමන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් වඩාත් ඉක්මනින් සහ හොඳින් ඉටුකිරීමට හැකි අන්දමේ නව්‍යතාවන් යෝජනා කිරීමට ද පිළිවන.
- ශ්‍රමික විභාජනය හා ඒ ආශ්‍රිත විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යතා ඔස්සේ පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් වාසි අත්කර ගැනීමට ද ව්‍යාපාරිකයන්ට හැකියාව ලැබේ. විශාල නිමැවුම් ප්‍රමාණයක් එක් එක් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ නිපදවන බැවින් ඒවායේ ඒකක පිරිවැය පහළ බසී.
- නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීමට ඇති ඉඩ කඩ විශාල වේ. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය කුඩා ක්‍රියාකාරකම්වලට වෙන් කොට ඇති බැවින් එක් එක් ක්‍රියාකාරකමට යෝග්‍ය යන්ත්‍ර සුදුසු උපකරණ හඳුන්වා දෙමින් ඵලදායිතාව ඉහළ නංවා ගත හැකි වේ.
- සේවකයන්ට එක් ක්‍රියාවලියක සිට තවත් ක්‍රියාවලියක් කරා නිතර නිතර මාරු වීමේ

අවශ්‍යතාවක් පැන නොනගින බැවින් ඉමිත විභාජනය නිසා ඉමිත කාලය අපතේ යාමක් ද සිදු නොවේ.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම කරුණු තුනකට ලකුණු 03 යි)

- (iii) - මිනිස් වුවමනා සපුරා ගැනීම සඳහා පවත්නා සම්පත් ප්‍රමාණය සීමිත වීම හිඟකම් වශයෙන් අදහස් කෙරේ. මිනිස් වුවමනා අසීමිත වන අතර එවා තෘප්තිමත් කර ගැනීමට තිබෙන සම්පත් ප්‍රමාණය ඉතා සීමිත වේ. (ලකුණු 02 යි)

නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයක් පෙන්වුම් කරනුයේ යම් දෙන ලද අවස්ථාවක ආර්ථිකයේ පවත්නා සම්පත් සම්භාරය පවත්නා තත්ත්වය යටතේ කාර්යක්ෂම ලෙස උපයෝජනය කරනු ලැබුව හොත්, අත්කර ගත හැකි උපරිම භාණ්ඩ ප්‍රමාණයන් ය. මෙම රූප සටහනෙහි b, c සහ d වැනි ලක්ෂ්‍යයන් අත්කර ගත හැකි ලක්ෂ්‍යයන් වේ. නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයෙන් දකුණු පසට ඇති a ලක්ෂ්‍යය වැනි නිෂ්පාදන සංයෝගයක් මෙම අවස්ථාවේ දී අත්කර ගත හැකි නොවේ. a ලක්ෂ්‍යය මිනිස් වුවමනා පෙන්වුම් කරනු ලබන භාණ්ඩ සංයෝගයක් වශයෙන් සලකනු ලැබුවහොත්, පවත්නා සම්පත් සම්භාරය හා තත්ත්වය යටතේ එම ලක්ෂ්‍යයෙහි නිෂ්පාදනයක් කිරීමට ආර්ථිකයට හැකියාවක් නැත. මේ අන්දමින් නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වක්‍රයට පිටසිත් පිහිටි අත්කර ගත නොහැකි භාණ්ඩ සංයෝගය දැක්වෙන ලක්ෂ්‍යයන් හිඟකම් නිරූපණය කරයි.

(නිවැරදි ප්‍රස්තාරයට ලකුණු 01 යි, පැහැදිලි කිරීමට ලකුණු 01 යි)

- (iv) - සංඥා සැපයීමේ කාර්යය : වෙළෙඳපොළ තුළ කටයුතු කරන ආර්ථික ඒකකයන්ට (පාරිභෝගිකයන් සහ නිෂ්පාදකයන්ට) තීරණ ගැනීම සඳහා අදාළ තොරතුරු මිල සංඥා මගින් ලබා දීම. (ලකුණු 01 යි)
- සානුබල සැපයීමේ කාර්යය : සැපයුම්කරුවන් සහ විකුණුම්කරුවන් විසින් මිල සංඥා කෙරෙහි කාර්යක්ෂම ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අවශ්‍ය කෙරෙන සානුබල ලබා දීම. (ලකුණු 01 යි)
- සළාකන කාර්යය : හිඟ සම්පත් විකල්ප භාවිත අතර බෙදා වෙන්කොට දීම හෙවත් සළාකන කොට දීම. (ලකුණු 01 යි)
- (v) - සමාජයීය අවශ්‍යතා නොසලකා හැරේ.

- පාරිභෝගික ස්වාධීනතාවය සහ තේරීමේ නිදහස අහිමි වේ.
- සම්පත් හා දේපොළ පිළිබඳ පෞද්ගලික හිමිකමට ඉඩක් නොමැති බැවින් වෙහෙසි වැඩකිරීමට සානුබල නොපවතී.
- සානුබල නොපවතින බැවින් නවතාවත් සංවර්ධනය සඳහා යොමුවීම වැළැක්වේ.
- තරගය නොමැති බැවින් අකාර්යක්ෂමතා ඇත.
- මිල පාලනයත් නිසා කළුකළු පැන හැරීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇත.
- ආර්ථිකයේ සම්බන්ධීකරණය සහ කළමනාකරණය ගැටලුකාරී වේ.
- නිලධාරීවාදය
- රාජ්‍ය ඒකාධිකාරය
- ආර්ථික වෘද්ධිය මන්දගාමී වීම.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම කරුණු හතරකට ලකුණු 04 යි)

2.	(i)	කිසියම් භාණ්ඩයක ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපෑ හැකි එම භාණ්ඩයේ මිල හැර අන් සාධක සඳහන් කරන්න.	(ඉකුණු 03 යි)
	(ii)	ඉල්ලුම වෙනස්වීම සහ ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය වෙනස්වීම අතර වෙනස දක්වන්න.	(ඉකුණු 04 යි)
	(iii)	'පැලපුම් නිෂිද්ධ' නිර්වචනය කොට ඒ කෙරෙහි බලපාන හේතු පැහැදිලි කරන්න.	(ඉකුණු 04 යි)
	(iv)	කිසියම් භාණ්ඩයක් සඳහා නිෂ්පාදන සහනාධාරයක් ලබා දුන් විට, නිෂ්පාදකයන් භුක්ති විඳින අතිරික්තය කෙරෙහි එය බලපාන අකාරය, ඉල්ලුම් පැලපුම් රූපසටහනක් මගින් පැහැදිලි කරන්න.	(ඉකුණු 04 යි)
	(v)	අත්‍යවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩයක් සඳහා රජය විසින් උපරිම මිලක් පැනවීමේ ආර්ථික ප්‍රතිඵලය කවරේ ද?	(ඉකුණු 05 යි)

2. (i)
- සම්බන්ධිත භාණ්ඩවල මිල
 - පාරිභෝගිකයන්ගේ ආදායම් සහ ධනය
 - පාරිභෝගිකයන්ගේ අතිරුචිය සහ වරණය
 - අනාගත මිල පිළිබඳ අපේක්ෂාවන්
 - ප්‍රචාරණය
 - බදු අයකිරීමේ මට්ටම
 - ජනගහනය/ ගැනුම්කරුවන් සංඛ්‍යාව
 - මිනිසාගේ පාලනයෙන් පරිබාහිර කාලගුණය වැනි සාධක

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම කරුණු තුනකට ලකුණු 03 යි)

- (ii)
- ඉල්ලුම වෙනස්වීම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ ඉල්ලුම් වක්‍රය මුළුමනින්ම විතැන් වීමයි. එනම් සෑම මිලක්දීම මිල දී ගනු ලබන ප්‍රමාණය වෙනස් වීමයි.

(ලකුණු 02 යි)

- ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය වෙනස්වීම යන්නෙන් අදහස් කරනුයේ ඉල්ලුම් වක්‍රය මත එක් ලක්ෂ්‍යයක සිට තවත් ලක්ෂ්‍යයක් කරා ගමන් කරන විට ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණයේ සිදුවන වෙනස්වීම ය. ඉල්ලුම් වක්‍රයේ එක් එක් ලක්ෂ්‍යයක් පෙන්නුම් කරනුයේ, කිසියම් නිශ්චිත මිලක දී ඉල්ලුම් කරනු ලබන නිශ්චිත ප්‍රමාණයකි. මේ අනුව විවිධ ලක්ෂ්‍යයන් පෙන්නුම් කරනුයේ ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණයේ වෙනස් වීම ය.

(ලකුණු 02 යි)

- (iii)
- අනෙකුත් කරුණු නොවෙනස් ව කිසිය දී, මිල ඉහළ යන විට වැඩි ප්‍රමාණයක්

සපයනු ලබන අතර, මිල පහළ බසින විට අඩු ප්‍රමාණයක් සපයනු ලැබේ.

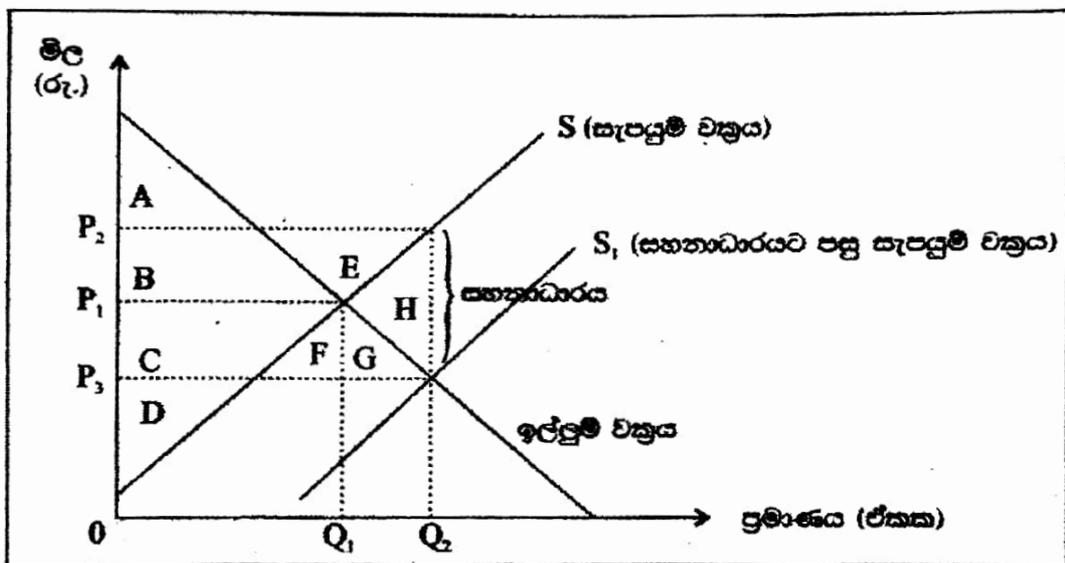
(ලකුණු 02 යි)

විකල්ප පිළිතුර :

- අනෙකුත් කරුණු නොවෙනස්ව තිබිය දී වෙළෙඳපොළ මිල සහ සපයනු ලබන ප්‍රමාණය අතර අනුලෝම සම්බන්ධයක් පවතී. (ලකුණු 02 යි)

- නිෂ්පාදන ධාරිතාව සහ යෙදවුම් මිල නොවෙනස් ව තිබිය දී (එනම් කෙටි කාලයේ දී), නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඒකක ප්‍රමාණය වැඩි කරන විට, ආන්තික පිරිවැය ඉහළ නගී. "වැඩිවන ආවස්ථික පිරිවැය තීතිය" නමින් හඳුන්වනුයේ ද මේ අදහස ය. එබැවින් ආන්තික පිරිවැයවත් අඩු තරමින් ආවරණය නොවන මිලක් යටතේ නිෂ්පාදනයෙහි යෙදීම අර්ථවත් නොවන අතර, වැඩිපුර ඒකකයක් සැපයීම සඳහා නිෂ්පාදකයා පෙරට වඩා වැඩි මිලක් අපේක්ෂා කරයි. (ලකුණු 02 යි)

(iv)

(නිවැරදි රූප සටහනට ලකුණු 02 යි)

- නිෂ්පාදන අතිරික්තය කෙරෙහි සහනාධාරයේ බලපෑම :

සහනාධාරයට පෙර නිෂ්පාදන අතිරික්තය	සහනාධාරයට පසු නිෂ්පාදන අතිරික්තය	නිෂ්පාදන අතිරික්තයේ වෙනස්වීම
C + D	B + C + D + E	B + E ප්‍රමාණයෙන් වැඩි වේ.

(ලකුණු 02 යි)

(v)

- අධි ඉල්ලුමක් හෙවත් භාණ්ඩ හිඟයක් පැන නගී. එබැවින් පාලන මිලට වඩා වැඩි මිලට භාණ්ඩ අලෙවි කෙරෙන කළු කඩ පැන නැගීමේ ප්‍රවණතාවක් හට ගනී.

- මිල නොවන මාධ්‍ය ඔස්සේ සලාකන යන්ත්‍රණයන් බිහිවේ. සීමිත භාණ්ඩ ප්‍රමාණය කවර පාරිභෝගිකයන්ට ලබා දෙනවා ද යන්න දිගු පෝලිම් ඔස්සේ හෝ කල්තබා වෙන්කර තබා ගැනීම ඔස්සේ හෝ තීරණය විය හැකිය.

- හිඟ භාණ්ඩ සොයා ගැනීමේ පිරිවැය : කාලය සහ මුදල් වැය වේ.

- ඉහ සාධන ප්‍රතිඵලයක් : නිෂ්පාදන අතිරික්තය පහළ වැටේ. පාරිභෝගික අතිරික්තය ඉහළ නම්.
- සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීම අකාර්යක්ෂම වේ.
- එදිනෙදා පිවිසීමට අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩයක් වේ නම් උපරිම මිල නියම කිරීම නිසා කලින් එම භාණ්ඩය මිල දී ගැනීමට හැකියාවක් නොතිබුණු පුද්ගලයන්ට එය ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. දුප්පත් සහ ආර්ථික වශයෙන් සවිබල නැති පුද්ගලයන්ගේ ඉහ සාධනය වෙනුවෙන් ලැබෙන විශාල පහතයකි.
- නිෂ්පාදනයන්ට අඩු මිලකට භාණ්ඩ විකිණීමට සිදුවන අතර ඔවුන්ගේ අයහාරය පහළ වැටේ.
- උපරිම මිල ප්‍රතිපත්තියේ අතිති ප්‍රතිඵලයක් සමනය කිරීම සඳහා රජයට විදේශ වැඩ කර ගැනීමට සිදුවේ. නිෂ්පාදනයන්ට සහනාධාරයක් ලබාදීමට හෝ සැපයුම් වක්‍රය දකුණට විතැන් කිරීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට හෝ සිදුවනු ඇත. එම ක්‍රියාමාර්ග වල ආවේණික පිරිවැයක් පවතී. වෙනත් අත්‍යවශ්‍ය කේන්ද්‍රවල රජයට වැය කිරීමට ඇති මුදල් කිසියම් ප්‍රමාණයකට කපා හැරීමට සිදුවනු ඇත.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම කරුණු පහකට ලකුණු 05 යි)

3. (i)	නිෂ්පාදන ආයතනයක් කෙටි කාලීන පිරිවැය වක්‍රවල ගැටලු සමග සිතවන එල නිසිය සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේ ද?	(ලකුණු 04 යි)
(ii)	ආයතනයක් කෙටි කාලයේ දී නිෂ්පාදනය ප්‍රසාරණය කරනු ලබන විට, සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය හා සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය අතර වෙනසට කුමක් සිදුවේ ද? පැහැදිලි කරන්න.	(ලකුණු 04 යි)
(iii)	සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය සහ සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය කෙසේදී පහත සඳහන් දෑ බලපෑමකින් සමත් ආකාරයෙන් ද?	
	(අ) විදුලිබල හානිදා පහළ වැටීමක්	
	(ආ) වැටුප් අනුපාතිකයේ පහළ වැටීමක්	
	(ඇ) ප්‍රධාන විධානය නිලධාරීන්ගේ වේලකයේ ඉහළ යාමක්	
	(ඈ) ආයතනයේ කොටසකට වැඩි වැඩ සිදු කළේ ඉහළ යාමක්	(ලකුණු 04 යි)
(iv)	දුර්ලභ පරමාණු වෙළෙඳපොළ ව්‍යුහයක් සහ කෘතියෝගීතාව වෙළෙඳපොළ ව්‍යුහයක් අතර දක්නට ලැබෙන වෙනස්කම් මඳුමක් සඳහන් කරන්න.	(ලකුණු 04 යි)
(v)	ප්‍රාමාණික ලාභය සහ නිෂ්පාදන මිල ලාභය අතර වෙනස දක්වන්න.	(ලකුණු 04 යි)

(i) - නිෂ්පාදන ආයතනයක් කෙටි කාලයේ දී, ස්ථාවර යෙදවුම් සමග මිශ්‍ර කරමින් විචල්‍ය යෙදවුම් පමණක් වැඩි කරන විට, විචල්‍ය යෙදවුමේ ආන්තික සහ සාමාන්‍ය එලදාඩ එක්කරා අවස්ථාවකට පසුව පහළ බැසීම "හිතවන එලනිසිය" නම් වේ.
(ලකුණු 02 යි)

- පිරිවැය මිත්‍රය සහ නිෂ්පාදන මිත්‍රය එකිනෙකට සමානුපාතික වේ. නිෂ්පාදනය සහ පිරිවැය යනු එකම ක්‍රියාකාරකමක පැතිකඩ දෙකක් පමණි. පිරිවැය මිත්‍රය ව්‍යුත්පන්න කරගනුයේ නිෂ්පාදන මිත්‍රයෙනි.

- ආන්තික පිරිවැය (MC) වක්‍රය සහ සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) වක්‍රය ඉංග්‍රීසි

U - අයුරේ හැඩය ගනු ලබන අතර, ආන්තික ඵලදා (MP) වක්‍රය සහ සාමාන්‍ය ඵලදා (AP) වක්‍රය ප්‍රතිවිරුද්ධ U - අයුරේ හැඩය ගනී. සාමාන්‍ය ඵලදාව (AP), ආන්තික ඵලදාවට (MP) සමාන වනුයේ, සාමාන්‍ය ඵලදාව එහි උපරිම අගය හිමිකර ගන්නා විට දී ය. එහෙත් සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) ආන්තික පිරිවැය (MC) ට සමාන වනුයේ සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැයෙහි අවම අගයේදී ය.

- ආන්තික ඵලදාව (MP) එහි උපරිම අගය ගන්නා විට ආන්තික පිරිවැය (MC) අවම අගය පෙන්නුම් කරයි.
- විචල්‍ය යෙදවුම වැඩි කරත්ම ආන්තික ඵලදාව (MP) පහළ වැටෙන අතර, ආන්තික පිරිවැය ඉහළ නගී. නමුත් එහිදී සාමාන්‍ය ඵලදාව සවිදුරටත් ඉහළ නගිමින් පවතින අතර, සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය පහළ බසිමින් පවතී. සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය එහි අවම අගය දක්වා අඩු වී නැවතත් ඉහළ නැගීමට පටන් ගනී.
- ආන්තික ඵලදාව (MP) ඉහළ නැග පහළ බසී. ආන්තික ඵලදා වක්‍රය හා සාමාන්‍ය ඵලදා වක්‍රය එකිනෙක ඡේදනය වනුයේ සාමාන්‍ය ඵලදාව උපරිම අගය ගන්නා අවස්ථාවේ දී ය. ඉන්පසු ආන්තික ඵලදාව සාමාන්‍ය ඵලදාවට වඩා වේගයෙන් පහළ බසී. එයට අනුරූපීව, ආන්තික පිරිවැය ද පහළ වැටී ඉහළ නැගීමට පටන් ගනී. ආන්තික පිරිවැය වක්‍රය සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය වක්‍රය සමග ඡේදනය වනුයේ සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැයෙහි අවම අගයේ දී ය. ඉන්පසු ආන්තික පිරිවැය සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැයට වඩා වේගයෙන් ඉහළ නගී.

(සම්බන්ධය පැහැදිලි කෙරෙන ඕනෑම කරුණු දෙකකට ලකුණු 02 යි)

(ii)

- කෙටි කාලයේ දී ආයතනයක් නිෂ්පාදනය ප්‍රසාරණය කරන විට සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය හා සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය අතර වෙනස කුඩා වේ.

(ලකුණු 01 යි)

- සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය සහ සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය අතර වෙනසට හේතුව සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැයයි.
- නිෂ්පාදනය, ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වැඩි කරත්ම සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැයෙහි වැදගත්කම ක්‍රමයෙන් අඩුවන බැවින්, සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය වක්‍රය සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය වක්‍රයට ක්‍රමයෙන් උඩ වේ.
- ඉහළ නිමැවුම් පරාසයක දී සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය අතිශයින් නොවැදගත් අගයක් පෙන්නුම් කරන අතර, සම්පත් පිරිවැය තුළ විචල්‍ය පිරිවැය ආධිපත්‍යය හිමිකර ගනී.
- කෙසේ වෙතත් සෑම නිමැවුම වටමක දී ම සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය හා සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය අතර පරතරයක් පවතින නමුදු, නිෂ්පාදනය වැඩි කරත්ම මේ පරතරය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩුවීමට නැඹුරු වේ.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම කරුණු තුනකට ලකුණු 03 යි)

- (iii) -
- (අ) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය (ATC) පහළ වැටේ, සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) පහළ වැටේ.
 - (ආ) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය (ATC) පහළ වැටේ, සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) පහළ වැටේ.
 - (ඇ) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය (ATC) ඉහළ නගී, සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) වෙනස් නොවේ.
 - (ඈ) සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය (ATC) ඉහළ නගී, සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැය (AVC) වෙනස් නොවේ.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

(iv)

දුර්ණ කරුණක් වෙළෙඳපොළ	කඩිනමකින් වෙළෙඳපොළ
- විකුණුම්කරුවන් විසඳ සංඛ්‍යාවක් සිටීම.	- විකුණුම්කරුවන් අතලොස්සක් පමණක් සිටීම.
- සමරායිය භාණ්ඩයක් අලෙවි කිරීම.	- සමරායිය වූ හෝ ප්‍රභේදනය වූ හෝ භාණ්ඩයක් වීම.
- අඩාඩ ප්‍රවේශය සහ පිටවීම.	- ප්‍රවේශය බාධාකාරී වීම.
- අනෙක් අයට රැඳියාවක් දක්නට නොහැකිවීම.	- දැඩි ලෙස අනෙක් අයට රැඳියාව පැවැතීම.
- ආයතනය මිල හසුරුවයි	- ආයතනය මිල සපයන්නෙකි.
- වෙළෙඳපොළ පිළිබඳ දුර්ණ දැනුම් පැවැතීම.	- වෙළෙඳපොළ තොරතුරු ලබාගැනීම අතිශය දුෂ්කර වීම හා රහසිගත වීම.
- ප්‍රචාරණය නොමැත.	- ප්‍රචාරණය පවතී.

(ඕවැරැදි සංයෝජනයකට ලකුණු 02 බැගින් ඕනෑම සංයෝජන දෙකකට ලකුණු 04 යි)

(v)

- කිසියම් ව්‍යවසායකයෙකු පවත්නා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි රඳවා තබා ගැනීම සඳහා එම ව්‍යවසායකයා අපේක්ෂා කරන අවම ගෙවීම් ප්‍රාමාණික ලාභය ලෙස හැඳින්වේ.
- ව්‍යවසායකයෙකු ප්‍රාග්ධනය ඇතුළු විවිධ ව්‍යවසායක සම්පත් සංවිල කරමින් යුග අවදානමක් දරමින් නිෂ්පාදන කාර්යයෙහි නියැලීමේ දී, එම ප්‍රයත්නයට සරිලන අවම ගෙවීම් සහ අපේක්ෂා කරයි. ව්‍යවසායක කාර්යභාරය ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු ගෙවීම් වන නිසා ප්‍රාමාණික ලාභය ආරෝපිත පිරිවැයකි.
- පවත්නා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ එම අවම ගෙවීම්වත් ඔහුට උපයාගත නොහැකි වේ නම් ඔහු තම ව්‍යවසායකත්වය එම ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් කර ගනී.

(ඕනෑම කරුණු දෙකකට ලකුණු 02 යි)

- නිෂ්ප්‍රාමාණික ලාභය හෝ අති ප්‍රාමාණික ලාභය වශයෙන් හඳුන්වන්නේ ව්‍යවසායකයෙකු තම ප්‍රාමාණික ලාභය ඉක්මවා උපයාගනු ලබන ලාභ ප්‍රමාණයට ය.

- නිෂ්පාදන ආයතනයේ මුළු අයහාරයෙන් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා උපයෝජනය කළ සියලුම ආවේණික පිරිවැය (ආර්ථික පිරිවැය) අඩු කළ විට, ශේෂ වන අතිරික්තයයි.
- ප්‍රාමාණික ලාභය නිෂ්පාදන පිරිවැයෙහි කොටසක් වුව ද, නිෂ්ප්‍රාමාණික ලාභය පිරිවැයෙහි කොටසක් නොව, පිරිවැය ඉක්මවා ලැබෙන අතිරික්තයකි.
- ව්‍යාපාරය හෙතෙයාමේ දී ව්‍යවසායකයාට දැරීමට සිදුවන අවදානම් සහ අවිනිශ්චිතතාව වෙනුවෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභයක් ලෙස නිෂ්ප්‍රාමාණික ලාභ හැලකිය හැකිය. වෙළෙඳපොළ ඒකාධිකාරී බලය නිසාත් හුදු අහඹු හේතු නිසාත් මෙවැනි අතිරික්තයන් හටගත හැකිය.

(ඕනෑම එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් කරුණු දෙකකට ලකුණු 02 යි)

විකල්ප පිළිතුරක් :

නිෂ්පාදන ආයතනයකට, තම මුළු අයහාරය (TR) මුළු පිරිවැයට (TC) සමාන වූ විට ප්‍රාමාණික ලාභ උපයා ගත හැකි අතර, නිෂ්ප්‍රාමාණික ලාභ උපයා ගත හැක්කේ මුළු අයහාරය මුළු පිරිවැය ඉක්මවා ගිය විට දී පමණි.

(ලකුණු 02 යි)

4. (i) ආදායම් වක්‍රීය ප්‍රවාහයේ 'විදීම' හෝ 'සාන්ද්‍රණය' යන්නෙන් යම්විට අදහස් වන්නේ දැයි පැහැදිලි කොට, ආන්ද්‍රණේ කටයුතු සහිත විවිධ ආර්ථිකයන් සමහර විටදමේ දැක්වූ ලැබෙන සාන්ද්‍රණය හඳුන්වන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (ii) දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සමීපාදනයේ ප්‍රධාන සංරචක කවරේ ද? (ලකුණු 04 යි)
- (iii) දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සංඝනනය කරනු ලබන අයහාරය පැහැදිලි කොට, වෙළෙඳපොළ මිල ගටයන් දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉදිරිපත් කරන අදායමෙන් වෙනස් වන්නේ කෙසේ දැයි පෙන්වන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (iv) ව්‍යාපාර වක්‍රයන් ප්‍රාග්ධන ආර්ථික වැඩිදියයන් වෙනස් වූයේ ලෙස අප සලකන්නේ ඇයි? (ලකුණු 04 යි)
- (v) 2016 වර්ෂය සඳහා කිසියම් ආර්ථිකයක් සාර්ව ආර්ථික දත්ත සහන වනුවේ දැන්වේ.

(සියලු ම සංඛේද රූපිකව සිලියන වලිනි)

අවස්ථාව	වටිනාකම
දළ ආදායම (Y)	200
මිදු (I)	550
අයහාරය (X)	375
පරිභෝජන වියදම් (C)	700
සංඥාම වෙළීම (T _p)	300
අයහාරය (M)	525
ආන්ද්‍රණේ මිල දී ගැනීම (O)	300

- (අ) මෙම ආර්ථිකයේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සංඝනනය කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (ආ) මෙම ආර්ථිකයේ පොදානලික වැය කළ හැකි ආදායම් කොටස කුමක් ද? (ලකුණු 02 යි)

4. (i) - ආදායම් වක්‍රීය ප්‍රවාහයේ විදීම සහ මිදුණොවුන් අතර සිදුවන ලැයිම් ප්‍රවාහයන්ගෙන් පරිශීලිතව, අයහාර වලට හෝ කුඩුම්බ මිලට ලැබෙන ලැයිම් ය.
- (ලකුණු 01 යි)
- විදීම හේතුවෙන් ස්ථාවර සමහාර වියදම් ඉහළ ගත අතර, එවා ආදායමේ

බහුවිධ ප්‍රසාරණයන් ජනනය කිරීමට සමත් වේ.

- ආයෝජන වියදම් (I) , ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් (G) සහ අපනයන (X) යන ස්වයංසන්න වියදම් වලින් විදීම සමන්විත වේ.
(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් මිනුම් එක් කරුණකට ලකුණු 01 යි)

- ආයතන වලට හෝ කුටුම්භ වලට හෝ ලැබෙන ලැයිම් (ඉපැයීම්) වලින් වියදමක් ලෙස දේශීය නිෂ්පාදිතය මත වැය නොකෙරෙන ප්‍රමාණය වක්‍රීය ආදායම් ප්‍රවාහයේ කාන්දුවීමක් හෝ ගිලිහියාමක් හෝ ලෙස දැක්විය හැකිය. කාන්දුවීම් නිසා ආදායම් - වියදම් ප්‍රවාහය දුබල වේ.
(ලකුණු 01 යි)

- ආණ්ඩුවේ කටයුතු සහිත විවෘත ආර්ථිකයක සමාහාර වියදමේ කාන්දුවීම් සමන්විත වනුයේ ඉතුරුම් (S), බදු (T) සහ ආනයන (M) වලිනි. (ලකුණු 01 යි)

(ii)

- ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්
- යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ
- ප්‍රවාහන උපකරණ
- ඉඩම් සංවර්ධනය සහ වැවිලි සංවර්ධනය

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

විකල්ප පිළිතුර (1) :

- ඉදිකිරීම්
- යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යුධමය ආම්පන්න
- ප්‍රවාහන උපකරණ
- තොරතුරු තාක්ෂණ උපකරණ
- වගා කළ ජෛව විද්‍යාත්මක සම්පත්
- බුද්ධිමය දේපළ

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් මිනුම් කරුණු හතරකට ලකුණු 04 යි)

විකල්ප පිළිතුර (2) :

- නිවාස
- වෙනත් ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්
- ජදිංචිය සඳහා නොවන ගොඩනැගිලි
- යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ
- ප්‍රවාහන උපකරණ
- වගා කළ ජෛව විද්‍යාත්මක සම්පත්
- බුද්ධිමය දේපළ
- නිෂ්පාදනය නොකළ මූල්‍ය නොවන වත්කම් (ස්වාභාවික සම්පත්, ගිවිසුම්, බදුකර බලපත්‍ර, කීර්තිනාමය, සත්තම්)

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් මිනුම් කරුණු හතරකට ලකුණු 04 යි)

(iii)

- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය යනු කිසියම් වර්ෂයක් තුළ ආර්ථිකය විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන සියලුම අවසාන භාණ්ඩ හා සේවාවල වෙළෙඳපොළ වටිනාකම වේ.

- මෙම වටිනාකම ගණනය කිරීමට යොදා ගැනෙන ප්‍රවේශ තුනකි. නිමැවුම් ප්‍රවේශය, ආදායම් ප්‍රවේශය සහ වියදම් ප්‍රවේශය වශයෙනි.

- නිමැවුම් ප්‍රවේශය යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වටිනාකම ගණනය කරනුයේ ගිණුම්කරණ කාල පරිච්ඡේදය තුළ ආර්ථිකය තුළ සිදුවන සියලුම ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වල දළ එකතු කළ අගය ගණනය කොට එයට නිෂ්පාදිත මත සහ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය මත පනවනු ලබන සහනාධාර අඩුකළ බදු (ඉද්ධ බදු) ගැලපීමෙනි.
(ලකුණු 01 යි)

- ආදායම් ප්‍රවේශය ඔස්සේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වටිනාකම ගණනය කරනුයේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ ආර්ථිකයේ සියලුම ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් නිසා පනනය වූ සාධක ආදායම් සියල්ල එකතු කොට, එය ඉද්ධ වක්‍ර බදු සහ ක්ෂයවීම් ගැලපීමෙනි. වැටුප්, පොලී, බදු කුලී සහ ලාභ වලින් සාධක ආදායම් සමන්විත වේ.
(ලකුණු 01 යි)

- වියදම් ප්‍රවේශය ඔස්සේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වටිනාකම ගණනය කරනුයේ අදාළ කාලය තුළ බිහිකළ අවසාන නිමැවුම මිලදී ගැනීම සඳහා වැය කරන ලද වියදම් සියල්ල එකට එකතු කිරීමෙනි. ඒ අනුව මුළු නිමැවුමේ වටිනාකම පරිභෝජනය (C), ආයෝජනය (I), ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් (G) සහ ඉද්ධ අපනයන (NX) යන වියදම් සංරචක වල එකතුවට සමාන වේ.
(ලකුණු 01 යි)

- වෙළෙඳපොළ මිල යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වටිනාකම සහ ඉද්ධ ජාතික ආදායම අතර වෙනසට හේතුව (අ) ක්ෂයවීම් හෙවත් ස්ථාවර ප්‍රාග්ධනය පරිභෝජනය සහ (ආ) විදේශීය ඉද්ධ සාධක ආදායම් කිවීම ය.

$\text{ඉද්ධ ජාතික ආදායම} = \text{දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය} - \text{ක්ෂය වීම්} + \text{විදේශ ඉද්ධ සාධක ආදායම්}$

(ලකුණු 01 යි)

(iv)

- ව්‍යාපාර වක්‍රයෙහි පතුළට වැටී සිටින ආර්ථිකයක් යළි යථාතත්වය කරා නැඹුරුවීමේ ක්‍රියාවලිය ආර්ථික ප්‍රසාරණය ලෙස දැක්වේ. ව්‍යාපාර වක්‍රයේ මෙම අවධියේ දී ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ නගී. නිමැවුම වැඩි වේ. විදැකියාව පහළ වැටේ. උපයෝජනය නොකළ ධාරිතාවක් සහ සේවා විපුක්ත ශ්‍රමිකයන් සිටින බැවින්, මේ අවධියේදී නිෂ්පාදනය වඩාත් පහසුවෙන් ප්‍රසාරණය කළ හැකි ය.

- ප්‍රසාරණ අවධියේදී ප්‍රධාන වශයෙන් සමස්ත ඉල්ලුම ඉහළ යාම නිසා ආර්ථිකයේ පවත්නා නිෂ්පාදන ධාරිතාව උපයෝජනය කිරීමේ ශීඝ්‍රතාව ඉහළ නගී.
(ලකුණු 02 යි)

- ආර්ථික වෘද්ධිය වූ කලී දිගු කාලීන ප්‍රපංචයක් වන අතර, එය සමන්විත වන්නේ ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් දකුණට විතැන් කිරීමේ ක්‍රියාවලියකිනි. මත් අදහස් වන්නේ ආර්ථික වෘද්ධි ක්‍රියාවලියක දී ආර්ථිකයේ විභව නිමැවුම කාලයක්

සමහර ප්‍රකාරයක වන බවය.

- ආර්ථික වෘද්ධිය බිහි කරන ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර දෙකකි. එනම් නිෂ්පාදන සම්පත් සම්හාරය ඉහළ නැංවීම (ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රාග්ධන සමුච්චනය මගින්) සහ තාක්ෂණය ඉහළ නැංවීම ය. (ලකුණු 02 ය)

(V) - දළ දේශීය නිෂ්පාදනය (GDP):

$$\begin{aligned} \text{GDP} &= C+I+G+X-M && \text{(ලකුණු 01 ය)} \\ \text{GDP} &= 700+200+300+375-325 && \text{(ලකුණු 01 ය)} \\ \text{GDP} &= \text{රු. බිලියන 1250} \end{aligned}$$

- පෞද්ගලික වැය කළ හැකි ආදායම (Y_d):

$$\begin{aligned} Y_d &= \text{GDP} - \text{බදු (T)} + \text{සංක්‍රාම (Tr)} && \text{(ලකුණු 01 ය)} \\ Y_d &= 1250 - 550 + 300 = \text{රු. බිලියන 1000} && \text{(ලකුණු 01 ය)} \end{aligned}$$

5. (i) හරල ආර්ථිකයක සමහර පරිච්ඡේදන මූලය $C = 100 + 0.8Y$ ලෙසත්, ආයෝජනය $I = 200$ ලෙසත් සලකන්න.

- (අ) මෙම ආර්ථිකයේ සමතුලිත ආදායම් මට්ටම කොපමණ ද? (ලකුණු 02 ය)
- (ආ) සමතුලිත අවස්ථාවේ දී ආර්ථිකයේ ඉතුරුම් මට්ටම කොපමණ ද? (ලකුණු 02 ය)
- (ඇ) සිසිලම් චෝදුරන් නිසා ආර්ථිකයේ සමහර නිෂ්පාදන මට්ටම 1700ක් වුවහොත්, අනිවාර්යවශයෙන් (involuntary) කෙටුම්පත් සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණයක් වනු ඇත් ද? (ලකුණු 02 ය)

(ii) රුපියල් බිලියන 500කින් බදු (T) ඉහළ දැමීම නිසා මූලික දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ සිදුවන පහළ වැටීමට වඩා විශාල වූ පහළ වැටීමක්, රුපියල් බිලියන 500කින් ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් (G) අඩු වූ විට හට ගන්නේ ඇයි දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04 ය)

(iii) දළ දේශීය නිෂ්පාදනය (Y) රුපියල් බිලියන 6000ක් බවත්, පෞද්ගලික වැය කළ හැකි ආදායම් රුපියල් බිලියන 5100ක් බවත්, ආණ්ඩුවේ ආයෝජන සීමය රුපියල් බිලියන 200ක් බවත්, පරිච්ඡේදන විදේශී රුපියල් බිලියන 3800ක් බවත්, වෙළෙඳ චේතනය නිසා රුපියල් බිලියන 100ක් බවත් සලකන්න.

- (අ) ඉතුරුම් (S) කොපමණ ද? (ලකුණු 02 ය)
- (ආ) ආයෝජන මට්ටම (I) කොපමණ ද? (ලකුණු 02 ය)
- (ඇ) ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් (G) කොපමණ ද? (ලකුණු 02 ය)

(iv) "සමතුලිත රාශිය ආදායම් මට්ටම, පූර්ණ සේවා නිෂ්පාදි රාශිය ආදායම් මට්ටමට අවශ්‍යයෙන් ම සමාන වෙයි." මෙම ප්‍රකාශය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04 ය)

5. (i) (අ) සමතුලිත ආදායම $Y = C + I$

$$\begin{aligned} Y &= 100 + 0.8Y + 200 && \text{(ලකුණු 01 ය)} \\ Y &= 300 + 0.8Y \\ Y - 0.8Y &= 300 \\ 0.2Y &= 300 \\ Y &= 1500 && \text{(ලකුණු 01 ය)} \end{aligned}$$

(ආ) සමතුලිත අවස්ථාවේදී ඉතුරුම් වට්ටම :

$$S = Y - C$$

$$S = Y - [100 + 0.8(1500)]$$

$$S = 1500 - (100 + 1200)$$

$$S = 1500 - 1300 = 200$$

(ලකුණු 01 යි)

(ලකුණු 01 යි)

(ඉ) අතිවිභවය නොවන සමතුලිතතාවය :

- සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම නිරූපණය කරනුයේ මුළු නිමැවුමේ වටිනාකමට සමානාර වියදම සමාන බව ය. සමහර වියදම් ප්‍රමාණය ඉක්මවා මුළු නිමැවුම වැඩි කරනු ලැබුවහොත්, නිමැවුම මිල දී ගැනීමට අවශ්‍ය කරන ඉල්ලුමේ උභයතාවක් හට ගනී. ප්‍රමාණවත් ඉල්ලුමක් නොමැති කමින්, අලෙවි නොවූ භාණ්ඩ නොග වශයෙන් සමතුලිතතාවය වේ. මෙලෙස අතිවිභවය නොවන සමතුලිතතාවයේ ප්‍රමාණය නිමැවුමේ වටිනාකම සහ සමානාර වියදමේ වටිනාකම අතර වෙනසට සමාන වේ. එනම්,

$$1700 - 1500 = 200$$

නිමැවුම - ඉල්ලුම = නොග සමතුලිතතාවය (ලකුණු 02 යි)

(ii) - රුපියල් මිලියන 500 කින් ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් (G) අඩු වූ විට, ඒ හා සමාන ප්‍රමාණයකින් බදු වැඩි වූ විට ඇතිවන බලපෑමට වඩා විශාල වූ ගුණක ප්‍රතිඵල සහිත සංකෝචනාත්මක බලපෑමක් මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය මත ඇති වේ. මක්නිසාද යත් ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් අඩු වූ ප්‍රමාණයෙන් ම සමස්ත වියදමේ සෘජු අඩුවීමක් හටගන්නා බැවිනි. (ලකුණු 02 යි)

- අනිත් අතට රුපියල් මිලියන 500 කින් බදු ඉහළ දැමූවිට, ඒ හා සමාන ප්‍රමාණයකින් සමස්ත වියදම සෘජුවම අඩු වන්නේ නැත. මක්නිසාද යත් බදු ඉහළ දැමූවිට එය සමස්ත ඉල්ලුම කෙරෙහි සෘජුවම බලපාන්නේ නැත.

- බදු ඉහළ නැංවූ විට එහි බලපෑම මූලික ම පතිතවන්නේ, වැය කළ හැකි ආදායම මත ය. සමස්ත ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපානුයේ ඉන් අනතුරුව ය. වැය කළ හැකි ආදායම අඩු වූ විට එයට ප්‍රතිචාර දක්වමින් පරිභෝජන වියදම් පහළ වැටෙන අතර, ඒ හේතේ ගුණක ප්‍රතිඵල ඇති කරමින් මූර්ත ආදායමේ සංකෝචනය හට ගනී.

(ලකුණු 02 යි)

විකල්ප පිළිතුරක් :

$$\text{ආණ්ඩුවේ වියදම් ගුණකය (K_g)} = 1/(1 - MPC)$$

$$\text{බදු ගුණකය (K_r)} = MPC/(1 - MPC)$$

$$K_g > K_r$$

(ලකුණු 02 යි)

(iii) (අ) - ඉතුරුම් (S) ගණනය කිරීම :

$$\text{ඉතුරුම් (S)} = \text{පෞද්ගලික වැය කළ හැකි ආදායම (Y_d)} - \text{පරිභෝජන වියදම (S)}$$

(ලකුණු 01 යි)

$$S = Y_d - C$$

$$- S = 5100 - 3800 = 1300$$

(ලකුණු 01 යි)

(ආ) ආයෝජන මට්ටම (I):

$$S + T + M = I + G + X$$

$$S + T = I + G + (X - M)$$

$$1300 + 900 = I + 1100 + (-100)$$

(ලකුණු 01 යි)

$$I = 2200 - 1000$$

$$= 1200$$

(ලකුණු 01 යි)

(ඉ) - ආන්වුමේ මිලදී ගැනීම් (G):

$$\text{බදු (T)} = Y - Y_1 = 6000 - 5100 = 900$$

$$T = 900$$

(ලකුණු 01 යි)

$$\text{අයවැය හිඟය (BD)} = T - G = 200$$

$$G = T + 200$$

$$G = 900 + 200 = 1100$$

(ලකුණු 01 යි)

(iv)

- ජාතික ආදායම් මට්ටම පවත්නා මට්ටමේ සිට ඉහළ නැගීමට හෝ පහළ බැසීමට හෝ ප්‍රමාණවත් නොදක්වන විට, එය සම්තුලිත ආදායම් මට්ටමක් ලෙස නිර්වචනය කෙරේ. මේ සම්තුලිත තත්වය හටගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරන කොන්දේසිය විකල්ප ප්‍රවේශ දෙකක් මගින් පෙන්වුම් කළ හැකිය. එනම්,

(i) සැලසුම් කළ විදේශීය සැබෑ නිමැවුමේ වටිනාකමට සමාන වීම, $Y = E$ (ආදායම් - විදේශීය ප්‍රවේශය)

(ii) විදේශීය ප්‍රවාහයේ විදීම හා කාන්දුවීම එකිනෙකට සමාන වීම, $W = J$ (කාන්දුවීම - විදීම ප්‍රවේශය)

(ලකුණු 02 යි)

- සම්තුලිත ජාතික ආදායම් සහ පූර්ණ සේවා නිපුණතීන් ජාතික ආදායම් යනු එකම දෙයක් නොවන බව, මෙහි දී විමර්ශනයක් සැලකිය යුතුය. පූර්ණ සේවා නිපුණතීන් ආදායම් මට්ටම යනු ආර්ථිකයේ සියලුම සම්පත් පූර්ණ වශයෙන් උපයෝජනය කළ විට, ලබා ගන්නා ආදායම් මට්ටමයි. සම්තුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම හැම විටම පූර්ණ සේවා නිපුණතීන් ආදායමට අනුගතව ස්ථාවර වේ යයි සහතිකයක් නොමැත. පූර්ණ සේවා නිපුණතීන් මට්ටමේ හෝ පූර්ණ සේවා නිපුණතීන් මට්ටමට වඩා පහළින් හෝ ඊට වඩා ඉහළින් හෝ සම්තුලිත ආදායම් මට්ටම නිර්ණය විය හැකි ය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය කොන්දේසිය වන්නේ හුදෙක් නිමැවුමේ වටිනාකමට සමාන විදේශීය (Y = E) හටගැනීම හෝ කාන්දුවීම හා විදීම සමාන වීම (W = J) හෝ පමණි.

(ලකුණු 02 යි)

ලේඛන පරීක්ෂණ

(මෙහි කොටසකින් ද අළුතින් විකෘතයන් ප්‍රශ්න කොටසට ඇතුළත් කරන්න.)

6. (i) මතුපිට උද්ධමනය සහ මූලික උද්ධමනය අතර වෙනස දැක්වන්න. (ලකුණු 04 කි)
- (ii) කම්හාර විකුණු සංරචක සඳහා වෙන් කර ඇති ආර්ථිකයේ වියදම් ඉහළ යාමක් නිසා උද්ධමනයට හේතු වන්නේ කෙසේද යන්න ප්‍රශ්න කරන්න. (ලකුණු 04 කි)
- (iii) වාණිජ බැංකුවක මෙහි පසුගිය වසර දැක්වේ.

විස්තෘතිය	වටහාණය (රුපියල් මිලියන)	විස්තෘතිය	වටහාණය (රුපියල් මිලියන)
කැප්ටල්	180 000	කොට්ඨාස	100 000
		කොන්සාලිගන් බැංකුව	40 000
		මුදල	40 000
මුළු වටහාණය	180 000	මුළු වටහාණය	180 000

- (අ) ව්‍යවස්ථාපිත කොටස් අනුපාතය 10%ක් වේ නම්, මෙහි බැංකුවට අනුපාතයේ දී ලබා දිය හැකි අවම මුදල කොපමණ වේද? (ලකුණු 02 කි)
- (ආ) රුපියල් මිලියන 1000ක කැප්ටල් මෙහි බැංකුවට ඉවත් කර ගනු ලැබුවහොත්, එම බැංකුවට අනුපාතයේ දී ලබා දිය හැකි අවම මුදල කොපමණ වේද? (ලකුණු 02 කි)
- (ඇ) අධිබලාධිකාරී මුදල් යන්ත‍්‍රයක් අදාළ වන්නේ කුමක් ද? ආර්ථිකයේ අධිබලාධිකාරී මුදල් අනුපාතය සාමාන්‍ය කිරීමේදී මෙහි බලපෑම කොපමණ වේද? (ලකුණු 04 කි)
- (ඈ) මුදල සහ බැංකුව වර්තමානයේ අනුපාතය සරල කිරීම මුදල ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ ප්‍රධාන අරමුණක් වන්නේද? (ලකුණු 04 කි)

6. (i) - මතුපිට උද්ධමනය යනු පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙන් මනිනු ලබන කිසිදු ගැලපීමකට හෝ සංශෝධනයකට යටත් නොවූ, ආර්ථිකයේ කැබැ මිල ගණන්වල ඉහළ යාමයි. එමගින් යම් දෙන ලද කාලයක් තුළ ආර්ථිකයේ සියලුම පාරිභෝගික භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ මිල කොතරම් ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගොස් තිබේදැයි දැනගත හැකි වේ.
- කිසියම් ප්‍රදේශයක පිටත විකුණු කොතරම් ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගොස් තිබේද යන්න මතුපිට උද්ධමන අනුපාතිකයෙන් මනිනු ලැබේ. පිටත විකුණු වෙනස්කම් එමගින් පිළිබිඹු වන නිසා සාමාන්‍ය ජනතාවට එම මිනුම වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වේ.
- ආහාර සහ බලශක්ති මිල වැඩි දැඩිව උච්චාවචනයන්ට පාත්‍රවන මිල ගණන්, මතුපිට උද්ධමන අනුපාතිකය තුළ ඇතුළත් වන බැවින්, යටිතල උද්ධමනයේ ස්වභාවය එමගින් නිවැරදිව පිළිබිඹු නොවේ. (ලකුණු 02 කි)
- මූල්‍ය අධිකාරියේ පාලනයකින් තොරව සිදුවන, කාලගුණ වෙනස්කම්, බාහිර ප්‍රේමයේ සිදුවන වෙනස්කම්, බදු ප්‍රතිපත්තියේ වෙනස්කම්, මිල පාලනයන්, සැපයුම් කම්පන වැනි හේතු කරන කොට හටගන්නා ආහාර හා බලශක්ති මිල ගණන් වල වෙනස්කම් නිසා, මතුපිට උද්ධමන අනුපාතිකය සාමාන්‍ය ලෙස උච්චාවචනයන්ට පාත්‍ර වේ.
- ප්‍රේමයේ වෙනස්කම් වැනි මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයන් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ කීරණය හඟු ලබන්නේ, පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙන් සාමාන්‍ය මිල වෙනස්කම් ඉවත් කළ පසු සේව වන උද්ධමනයේ යටිතල ප්‍රමාණයෙන් අධ්‍යයනය කරමිනි.

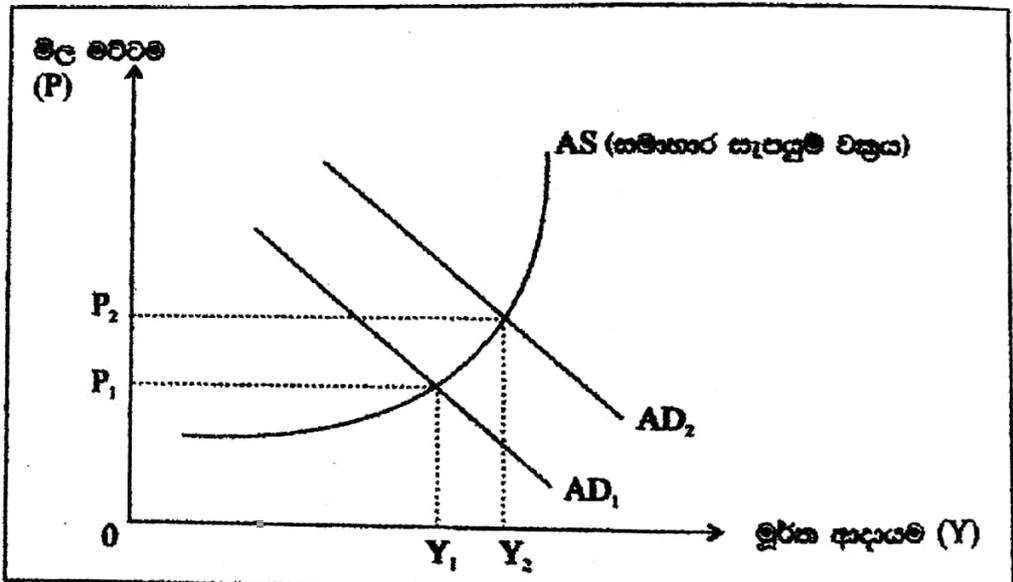
මෙලෙස උද්ධමනයේ යටිතල ප්‍රවණතා හඳුනාගැනීම සඳහා තාවකාලික මිල වෙනස්කම් බැහැර කරමින් සකසනු ලබන උද්ධමන අනුපාතිකය මූලික උද්ධමනය වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. (ලකුණු 02 යි)

- (ii) - සමාහාර වියදමේ සංරචක :
 පරිභෝජන වියදම (C)
 ආයෝජන වියදම (I)
 ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම් (G)
 ශුද්ධ අපනයන (NX)

(ලකුණු 02 යි)

- ආර්ථිකයේ සමාහාර වියදම් ඉහළ යන විට සමාහාර ඉල්ලුම් වක්‍රය දකුණට විතැන් වේ. සමාහාර සැපයුම් නොවෙනස්ව තිබිය දී සමාහාර ඉල්ලුම වැඩි වන විට ඉල්ලුමෙන් ඇදුණු උද්ධමනය සක්‍රීය වේ. (ලකුණු 01 යි)

- මෙම තත්වය රූප සටහනෙහි මැනවින් පෙන්වුම් කෙරේ.

සමාහාර සැපයුම් වක්‍රය AS වශයෙන් දක්වා ඇත. සමාහාර ඉල්ලුම AD₁ සිට AD₂ දක්වා වැඩිවන විට ආදායම් මට්ටම Y₂ දක්වාත් මිල මට්ටම P₂ දක්වාත් ඉහළ යයි. (නිවැරදි ප්‍රස්තාරයට ලකුණු 01 යි)

- (iii) (අ) - බැංකුවට උපරිම වශයෙන් ලබාදිය හැකි අරන් ණය ප්‍රමාණය රඳා පවතින්නේ බැංකුව සතු අධිසංචිත ප්‍රමාණය මතය. අධි සංචිතයේ ප්‍රමාණයට සමානව අරන් ණය ලබාදිය හැකි ය.

- පවත්නා සංචිතයේ ප්‍රමාණය : = 100,000
 තැන්පතු සඳහා අවශ්‍යකරන සංචිතයේ ප්‍රමාණය = 180,000 × 0.10 = 18,000
 අධි සංචිතයේ ප්‍රමාණය = 100,000 - 18,000 = 82,000
 (ලකුණු 02 යි)

(ආ) රුපියල් මිලියන 10,000 ක තැන්පතු බැංකුවෙන් ඉවත් කරගත් විට, ලබාදිය හැකි උපරිම ණය ප්‍රමාණය තවදුරටත් අධි සංචිතයේ ප්‍රමාණයටම සමාන වනු ඇත.

දැනට පවත්නා සංචිතයේ ප්‍රමාණය	=	100,000 - 10,000	=	90,000
දැනට පවත්නා තැන්පතු ප්‍රමාණය	=	180,000 - 10,000	=	170,000
අවශ්‍ය කරන සංචිතයේ ප්‍රමාණය	=	170,000 x 0.1	=	17,000
අධි සංචිතයේ ප්‍රමාණය	=	90,000 - 17,000	=	73,000
උපරිම වශයෙන් ලබාදිය හැකි අවත් ණය ප්‍රමාණය			=	73,000

(ලකුණු 02 යි)

(iv) - කිසියම් රටක සමස්ත මුදල් සැපයුමේ පදනම ලෙස සැලකෙන මූල්‍ය වත්කම්, අධිබලාති මුදල් ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. මේවා සංචිත මුදල් හා පදනම් මුදල් යන නම් වලින් ද හැඳින්වේ. රටේ මූල්‍ය සමස්තයන් ගොඩනැගෙනුයේ අධිබල මුදල් නොගත මතය. එබැවින් එය රටක මුදල් සැපයුමේ ප්‍රධාන නිශ්චායකයක් වන්නේය.

(ලකුණු 01 යි)

- අධි බල මුදල් සමන්විත වනුයේ

(අ) මහජනයා හා වාණිජ බැංකු සතු ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රමාණය සහ

(ආ) වාණිජ බැංකු සතුව මහ බැංකුවේ ඇති තැන්පතු ප්‍රමාණය යන ප්‍රධාන සංරචක දෙකෙනි.

(ලකුණු 01 යි)

- අධි බලාති මුදල් මහ බැංකුවේ සිට ආර්ථිකය කරා මුදාහරින ප්‍රධාන යන්ත්‍රණයන් දෙකකි. මින් එක් යන්ත්‍රණයක් වනුයේ මහ බැංකුව විසින් රජයට සහ වාණිජ බැංකුවලට ණය සැපයීම ඔස්සේ දේශීය මූල්‍ය වත්කම් අත්කර ගැනීම ය. අනික් යන්ත්‍රණය වනුයේ මහ බැංකුව රජයෙන් සහ වාණිජ බැංකු වලින් විදේශ විනිමය මිල දී ගැනීම ය.

(ලකුණු 01 යි)

- මෙම තත්වය යටතේ ආර්ථිකයේ අධිබලාති මුදල් නොගත පාලනය කිරීමේලා පරිපූර්ණ බලයක් මහ බැංකුවට නොමැත. රජයේ බැංකු කරුවා වශයෙන් ආණ්ඩුවේ විදේශ පියවා ගැනීම අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීමට මහ බැංකුවට සිදුවේ.

- එසේම විදේශ විනිමය අනුපාතිකයේ උච්චාවචන වළක්වා ගැනීමටත් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත් වීමට මහ බැංකුවට සිදුවේ.

(ලකුණු 01 යි)

(v) මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ ප්‍රධාන අරමුණු :

- මුදල් ඉලක්කකරණය සහ නමානිලී උද්ධමන ඉලක්කකරණය යන ද්විත්වයෙහිම ලක්ෂණ සහිතව, වැඩි දියුණු කළ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් මත පදනම් වී, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරයි.

- මෙම වැඩි දියුණු කළ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුව යටතේ, වර්ධන අරමුණු වලට සහ විනිමය අනුපාතික කළමනාකරණයේ නමානිලීත්වයට සහාය දෙන අතරම, මැදි කාලීනව උද්ධමනය මැදි තනි අගයක පවත්වා ගැනීමට මහ බැංකුව අරමුණු කරයි.

- සංචිත මුදල් තවදුරටත් මෙහෙයුම් ඉලක්කයක් නොවුණ ද, මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියට ගෙයෙන්වීම හඳුනා ඇති ප්‍රධාන අතරමැදි දර්ශකයක් ලෙස පුළුල් මුදල් සැපයුම (M_2) යොදා ගනී.

- වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය මෙහෙයුම් ඉලක්කය ලෙස සංචිත මුදල් වෙනුවට බර්ත සාමාන්‍ය ඒකමය මුදල් අනුපාතිකය (Average weighted call money rate - AWCMR) සාචිත කරනු ලබන අතර, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකය සහ ඒවාට වෙනුවෙන්ම කටයුතු වැනි වෙනුවෙන්ම මත පදනම් වූ ප්‍රතිපත්ති උපකරණ මත වැඩි වශයෙන් විශ්වාසය තබා ඇත.

(මිනුම් එක් කරුණකට ලකුණු 02 බැගින් ලකුණු 04 යි)

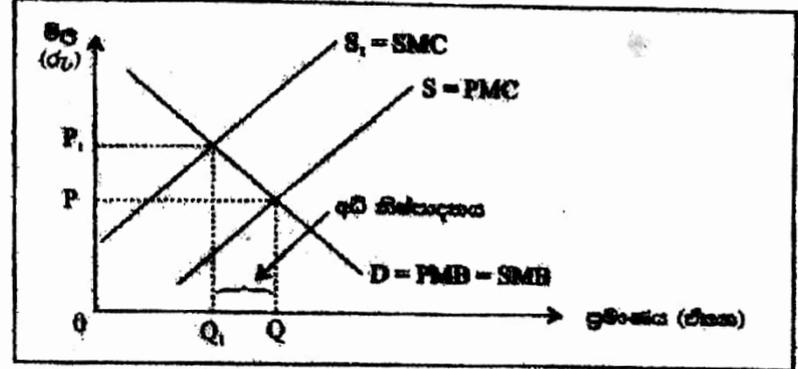
7. (i)	ඉද්ධ පොදු භාණ්ඩයක් සනු කුමක් ද? අර්ධ පොදු භාණ්ඩයකින් එය වෙනස් වන්නේ කෙසේ ද?	(ලකුණු 04 යි)
(ii)	නිදහස් වෙළෙඳපොළක් සෑහ ඛනිත සාචිතවල අධි නිෂ්පාදනයක් සිති කරනුයේ ඇයි? යෝග්‍ය ප්‍රත්‍යාප සටහනක් යොදා ගනිමින් භෞමි පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.	(ලකුණු 04 යි)
(iii)	ශ්‍රී ලංකාවේ භාණ්ඩ බදු (excise taxes) අයහාරයේ ප්‍රධාන මූල්‍ය කවරේ ද?	(ලකුණු 04 යි)
(iv)	"ශ්‍රී ලංකාවේ රජය මූල්‍ය කටයුතු වෙනුවෙන් සාචිතවලට පවතී" (ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනය). ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන රජය මූල්‍ය සාචිතවලට දක්නට ඇති ප්‍රධාන දුර්වලතා හඳුන්වන්න.	(ලකුණු 04 යි)
(v)	රජය මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ බරපතල හැටුණු විකේන්ද්‍රීක ශ්‍රී ලංකා රජය මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ දී ගෙන ඇති වැදගත් ක්‍රියාමාර්ග හැඳින්වීමක් හඳුන්වා දෙන්න.	(ලකුණු 04 යි)

7. (i) - පුර්ණෝපජනනයේ කරගතාර්ථකර්මයක් නොමැති සහ පරිභෝජනය සීමාකළ නොහැකි භාණ්ඩ ඉද්ධ පොදු භාණ්ඩ වේ. (ලකුණු 02 යි)

- අර්ධ පොදු භාණ්ඩවල ලාක්ෂණය වනුයේ ධාරිතා මට්ටම කරා ළඟාවන තුරු පරිභෝජනයේ කරගතාර්ථකර්මයක් දක්නට නොහිඳිමත්, පරිභෝජනය සීමා කිරීමේ හැකියාවක් තිබීමත් ය. (ලකුණු 02 යි)

(ii) - නිෂ්පාදනයේ සෑහ ඛනිත සාචිත වීම නිෂ්පාදනයේ සමාජ පිරිවැය, පොදුගලිත පිරිවැය ඉක්මවා යයි. එවැනි තත්වයක් පවතින විට නිදහස් වෙළෙඳපොළ හමුකලින නිමැවුම, සමාජයේ වශයෙන් ප්‍රයෝජන නිමැවුම වටහා ඉක්මවා යන අතර, අධි නිෂ්පාදනයක් හට ගනී. (ලකුණු 02 යි)

- මෙම තත්වය ප්‍රත්‍යාප සටහනක් යොදා ගනිමින් පැහැදිලි කළ හැකිය.

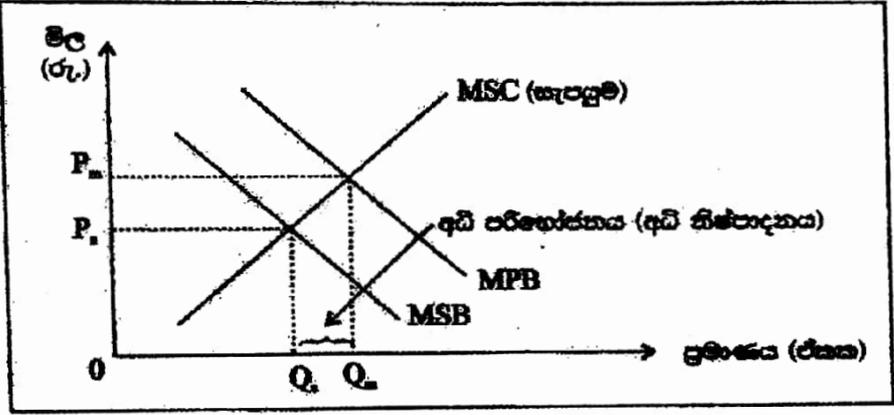

- නිදහස් වෙළෙඳපොළ සමතුලිත නිමැවුම = Q
 - සමාජයේ වශයෙන් ප්‍රයෝජන නිමැවුම = Q_1
 - අධි නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය = $Q - Q_1$
- (නිමැවීම් ප්‍රස්ථාරයට ලකුණු 02 යි)

විකල්ප පිළිතුර :

- පරිභෝජන ක්‍රියාවලියක සෘණ බාහිරතා දක්නට ලැබෙන විට පොද්ගලික ප්‍රතිලාභ (MPB) සමාජයේ ප්‍රතිලාභ (MSB) ඉක්මවා යයි. එවැනි තත්වයක දී නිදහස් වෙළෙඳපොළ සමතුලිත ඉල්ලුම (නිමැවුම), සමාජයේ වශයෙන් ප්‍රයෝජන ඉල්ලුම (නිමැවුම) මට්ටම ඉක්මවා යනු ඇත. එමනිසා එවැනි භාණ්ඩයක අධි පරිභෝජනයක් නැතහොත් අධි නිෂ්පාදනයක් සිදුවේ. (ලකුණු 02 යි)

- මෙම තත්වය සරල ප්‍රස්ථාර සටහනක් මගින් පැහැදිලි කළ හැකිය.

- නිදහස් වෙළෙඳපොළ සමතුලිත ඉල්ලුම (නිමැවුම) = Q_m
 - සමාජයේ වශයෙන් ප්‍රයෝජන පරිභෝජනය = Q_s
 - අධි නිෂ්පාදනය = $Q_m - Q_s$
- (නිමැවීම් රූප සටහනට ලකුණු 02 යි)

- (iii) - ප්‍රධාන භාණ්ඩ බදු මූලාශ්‍ර :
- සිගරට්
 - මත්පැන්
 - පොටෝල්
 - මෝටෝර් රථ
- (එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

- (iv) - හුවමාරු වන අගමැද පරතරයන්, පමණ ඉක්ම වූ රාජ්‍ය ණය සමුච්චනයන් නිසා ණය සේවාකරණ බර ඉහළ නැංවීමක් පවතී.
- 2016 වර්ෂයේ දී පවත්නා ණය සහනයට පොලී ගෙවීම් සඳහා මුළු රාජ්‍ය අයකාරයෙන් 36.2% ක් අවශෝෂණය වූ අතර, ණය වාරික ගෙවීම් සඳහා රාජ්‍ය අය භාරයෙන් තවත් 44% ක් වැය විය. මේ අනුව මුළු රාජ්‍ය අයකාරයෙන් 80.2% ක් ණය සේවාකරණය සඳහා අවශෝෂණය විය.
 - ශ්‍රී ලංකාවේ බදු අයකරුවන් විශාලතම මූලාශ්‍රය වී ඇත්තේ වතු බදු ය. වහර

ගණනාවක් තිස්සේම පාසු බදුවල දායකත්වය නොවෙනස්ව පහත් මට්ටමක පවතී.

- දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය අයහාරය 2000 වර්ෂයේ දී 17% ක් ව පැවැතිය ද 2014 වර්ෂය වන විට 11.5% ක් දක්වා පහළ වැටී තිබේ.

- වර්තමානයේ විවිධ භෞතික ව්‍යුහයන් යටතේ ස්ථාපිත කරන ලද රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් 245 ක් දක්නට ලැබේ. මේවා අතරින් අක්‍රියව පවත්නා සහ පාඩු ලබමින් පවත්නා ආයතන, කම් පුනරාවර්තන වියදම් පියවා ගැනීමට අයවැය ලේඛනය මත ගැටෙමින් සිටී. මේවා අතුරෙන් ආයතන 55 ක් උපාය මාර්ගික වැදගත් කමක් උසුලන රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් ලෙස රජය හඳුනාගෙන ඇත. ඒවා අතුරින් ආයතන 11 ක් අති වශාල පාඩු ලබමින් සිටී. මේවා බලශක්ති, ගුවන්, මගී ප්‍රවාහන සහ ව්‍යාපාරික වතු වැනි වාණිජ පදනමින් පවත්වාගෙන යන ව්‍යාපාරයන් ය.

- ආණ්ඩුවේ වියදම් වල දැඩි දායකත්වයක් දක්නට ලැබේ. ආණ්ඩුවේ පුනරාවර්තන වියදමින් 86% ක් ම සමන්විත වී ඇත්තේ, පොලී ගෙවීම්, වැටුප් ගෙවීම් සහ කුටුම්භ පැවැරුම් වැනි පහසුවෙන් අඩුකළ නොහැකි අනමාශීලී වියදම් වලිනි.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම කරුණු හතරකට ලකුණු 04 යි)

(v)

- 2016 වසර සඳහා වූ අයවැය ලේඛනය මගින් රජයේ ආදායම ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. ඒ අනුව බදු පදනම පුළුල් කරන අතරම, බදු ක්‍රමය සරල කිරීම හා බදු පරිපාලනය කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී.

- අයවැය හිඟය අඩු කිරීමට පියවර ගනු ලැබ ඇත. 2015 වසරේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 7.6% ක් වූ සමස්ත අයවැය හිඟය 2016 වර්ෂයේ දී 5.4% දක්වා අඩු කරගනු ලැබීය. 2020 වන විට සමස්ත අයවැය හිඟය 3.5% ක් දක්වා අඩුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරයි.

- මැදි කාලීනව බදු ආදායම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 15 - 16% ක් පමණ වට්ටමක් දක්වා වැඩි කිරීම සඳහා බදු පදනම පුළුල් කිරීමටත්, බදු නිදහස් කිරීම, බදු වීරාම සහ සාධාරණය සහ ඵලදායී බදු පරිපාලනයට අහිතකර වූ විශේෂිත බදු අනුපාතික අවම කිරීම මගින් බදු පද්ධතිය කාර්ෂීකරණය කිරීමටත්, පියවර ගෙන ඇත.

- ආදායම ඉහළ නැංවීම සහ බදු පදනම පුළුල් කිරීමේ අරමුණ ඇතිව එකතු කළ අගය මත බදු සහ ජාතිය ගොඩනැංවීමේ බදු සඳහා සංශෝධන කීපයක් හඳුන්වාදෙන ලදී.

- කාණ්ඩ තුනකින් යුත් සිරුරු ව්‍යුහයක් හඳුන්වා දීම මගින් ආනයන බදු ව්‍යුහය කාර්ෂීකරණය කරන ලද අතර, කෝරාගත් අයිතම සඳහා සිරුරු අනුපාතික ඉහළ නංවන ලදී.

- බදු පරිපාලනය වැඩි දියුණු කිරීම සහ ආදායම ඉහළ නැංවීම සඳහා ආදායම්

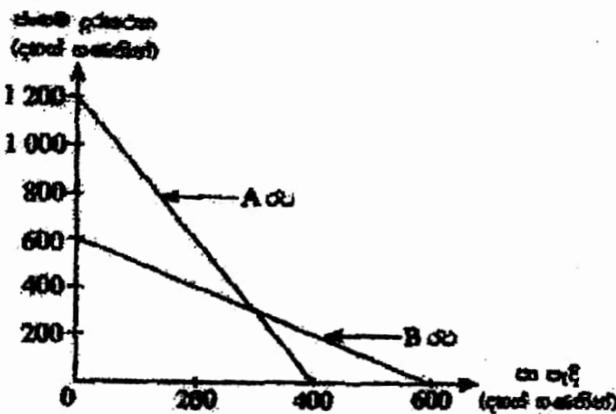
එක් රටක් තරඹු ලබන ආයතන වල කටයුතු පරිගණක හෝ කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීමට විවිධ වගක ඇත. ආදායම් බදු, එකතු කළ අගය මත බදු, ජාතිය ගොඩනැගීම් බදු, රඳවා ගැනීම් බදු හෝ PAYE බදු සඳහා අත්කර ජාලය (RAMIS) මස්සේ බදු වාර්තා පියවීමට ඉඩ සලසනු ලැබ ඇත.

- යටිතල පහසුකම් නංවර්ධනයේදී රාජ්‍ය අවදාන මත පීඩනය අඩු කර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය - පෞද්ගලික සවුල් කාරිත්ව (PPP) දිරිමත් කිරීමට රජය යොමු වී සිටී.

- සෘජු ලබන රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් ප්‍රතිසංවිධානය කිරීමට යොමු වී සිටී.

(ඕනෑම එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

8. (i) ජංගම දුරකථන හෝ සා පැදි නිෂ්පාදනය කරනු ලබන A හෝ B යන රටවල් දෙකෙහි නිෂ්පාදන ගැටිලිය වලට සහන දැක්වීමකිනම් දැක්වේ.

- (අ) එක් රටක් රටවල සා පැදියක් නිෂ්පාදනය කිරීමේ ආවේණික පිරිවැය අනාගමික ද? (ලකුණු 02 යි)
- (ආ) ජංගම දුරකථන නිෂ්පාදනයේ සාපේක්ෂ වැඩි ඇත්තේ කවර රටකට ද? (ලකුණු 02 යි)
- (ඇ) දෙරටවල් ම වාණිජයෙන් වෙන්වීමෙන් පසු සා පැදි සඳහා ජංගම දුරකථන හෝ සා පැදි අතර හුවමාරු අනුපාතය කුමක් විය හැකි ද? (ලකුණු 02 යි)
- (ii) "පවුලික දහස දහස පුද්ගලයන්ට අනෙකුත් සාමාජික රටවල් සා පැදියේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආගමේ කාර්ය සාධනය පහසු වේද යන පිළිබඳව" ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ක්ෂේත්‍රයේ කාර්ය සාධනය ද්විත්ව කාර්යක්ෂමතා පැවතීමට බලය ඇති වේද දැක්වීම. (ලකුණු 04 යි)
- (iii) නිසියම් ආවේණික පොදු පිලිවෙලකින් හැඳුණ පුදු ඉහළ යාමක් එරට හෙදුම් කේතයේ ජංගම ඩිජිටල් තොරතුරු තාක්ෂණයේ බලපෑම ලැබී ඇති පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04 යි)
- (iv) 'මාගේ නිවාසය' යන්නෙන් කෙටිකලක් වන්නේ දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02 යි)
- (v) යුරෝපා සංගමය තරු පොදු වන ශ්‍රී ලංකා අපනයන සඳහා ඒ රටේ පි ජලත් (GSP+) කිරීම සිදු කෙරෙන නැවත ලබාදීම නිසා ලැබිය හැකි ප්‍රතිලාභ කවරේ දැයි හැඳින්වීම සඳහාත් කරන්න. (ලකුණු 04 යි)

8. (i) (අ) A රටෙහි : සාපැදියක් ආවේණික පිරිවැය

ජංගම දුරකථන 3 කි.

සාපැදි 400 : දුරකථන 1200

1 : 3

(ලකුණු 01 යි)

B රටෙහි : සාපැදියක් ආවේණික පිරිවැය :

ජංගම දුරකථන 1 කි.

සාපැදි 600 : දුරකථන 600

1 : 1

(ලකුණු 01 යි)

(ආ) ජංගම දුරකථන නිෂ්පාදනයේ සාපේක්ෂ වාසි :

A රට : ජංගම දුරකථන 1200 : පාපැදි 400
 ජංගම දුරකථන 1 : පාපැදි 1/3

B රට : ජංගම දුරකථන 400 : පාපැදි 400
 ජංගම දුරකථන 1 : පාපැදි 1

(ආවස්ථික පිරිවැය සංකතයට ලකුණු 01 යි)

- මේ අනුව ජංගම දුරකථන සඳහා සාපේක්ෂ වාසිය ඇත්තේ අඩුම ආවස්ථික පිරිවැය සහිත A රටට ය. (ලකුණු 01 යි)

(ඉ) වාසිදායක හුවමාරු අනුපාතය :

A රට : පාපැදි 1 : දුරකථන 3 (අභ්‍යන්තර හුවමාරු අනුපාතය)

B රට : පාපැදි 1 : දුරකථන 1 (අභ්‍යන්තර හුවමාරු අනුපාතය)

මේ අනුව අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් වාසිදායක හුවමාරු අනුපාතය වන්නේ :

පාපැදි 1 = දුරකථන 1-3 (1 ට වඩා වැඩි සහ 3 ට වඩා අඩු)

ජංගම දුරකථන 1 = පාපැදි 1/3 - 1 (1/3 ට වඩා වැඩි සහ 1 ට වඩා අඩු)

(මනුෂ්‍ය එක් විනිමය අනුපාතයක් සඳහා ලකුණු 02 යි)

(ii)

- අපනයන නිෂ්පාදිත විවිධාංගකරණය වී ඇත්තේ අතිශය සීමිත ආකාරයකටය. තේ සහ ඇඟලුම් යන සම්ප්‍රදායික නිෂ්පාදිත දෙකක් මත අපනයන ව්‍යුහය සංකේන්ද්‍රණය වී පවතී. මුළු අපනයන ප්‍රමාණයෙන් අධිකට වැඩි ප්‍රමාණයක් සඳහා මෙම නිෂ්පාදිත දෙක වගකියයි.

- අපනයන වෙළෙඳපොළවල් ද ප්‍රමාණවත් ලෙස විවිධාංගකරණය නොමැත. යුරෝපය සහ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය මුළු ප්‍රමාණයෙන් 2/3 කට වගකියයි. එසේම තේ අපනයන ප්‍රමාණයෙන් 70% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් යොමු වී ඇත්තේ මැද පෙරදිගට සහ රුසියාවට ය.

- අපනයනානුමුඛ කර්මාන්තයන්හි ප්‍රමාණවත් ආයෝජනයක් සිදු නොවීම : නැගෙනහිර ආසියාවේ නව කර්මිත රටවල අපනයන ප්‍රවර්ධනයේදී සෘජු විදේශ ආයෝජන ඉතා ප්‍රමිල කාර්ය භාරයක් ඉටු කරන ලදී. එහෙත් මේ ක්ෂේත්‍රය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව අසමත්ව සිටී. ශ්‍රී ලංකාවට සෘජු විදේශ ආයෝජන ගලා එනුයේ අතිශය සීමිතවිත ප්‍රමාණයකිනි. එම ආයෝජන ද වැඩි වශයෙන් යොමුව ඇත්තේ ගර්භල පහසුකම් සහ සේවා හැපයීම් අංශයන් වෙත ය.

- තේ අපනයන අංශයේ ඉහළ පිරිවැය සහ අඩු ඵලදායිතාව කැපී පෙනේ. තේ නිෂ්පාදනය කරන හෙඟු රටවල් සමඟ බලත වීම ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉතා ඉහළ ය.

- ශ්‍රම හමුදාව අඩු වීම හා ශ්‍රම පිරිවැය ඉහළ යාම : තේ කර්මාන්ත අංශයේ ශ්‍රමය රඳවා ගැනීමේ විශාල අභියෝගයක් වී ඇත. තේ කර්මාන්තයේ නියැළී

කම්කරුවන්ගේ සමාජ තත්වය පහත මට්ටමක තිබීමත්, තරුණ පරපුර අධ්‍යාපන මට්ටමින් ඉහළට යාමත්, තේ වතු වලින් පිටත වඩාත් ආකර්ශනීය රැකියා අවස්ථා තිබීමත් මේ තත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇත.

- අපනයන ප්‍රවර්ධනය සඳහා ස්ථාපිත කොට ඇති ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනය වන්නේ අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලයයි. මෙම ආයතනයේ දුබලතා රැකී. අපනයන ප්‍රවර්ධනය සඳහා උපාය මාර්ගික දැක්මක් නොතිබීම, අපනයන ප්‍රවර්ධනය සඳහා සම්පත් ප්‍රමාණවත්ව නොතිබීම, අපනයන ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය දුර්වල වීම, අපනයන ප්‍රවර්ධනය සඳහා ප්‍රතිලාභීන් ඉලක්ක ගත නොවීම ඒ අතර ප්‍රධාන වේ.

(මහාම කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

(iii)

- පොදු මිල මට්ටමේ සැලකිය යුතු ඉහළයාමක් නිසා අපනයන කිෂ්කර්තයන්ගේ දේශීය මිල ගණන් ඉහළ යනු ඇත. පවත්නා විනිමය අනුපාතිකය යටතේ විදේශීය වෙළෙඳපොළවල අපනයන මිල ඉහළ තහින අතර, අපනයන සඳහා තමා ඉල්ලුමක් පවතිනැයි උපකල්පනය කරනු ලැබුවහොත්, අපනයන පරිමාව (ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය) පහළ වැටෙනු ඇත. එහිදී අපනයන මිල වැඩි වූ ප්‍රතිඵලය ඉක්මවා අපනයන පරිමාව අඩු වන බැවින්, ගෙවුම් ශේෂයේ වර්තන ගිණුමේ අපනයන ඉපයීම් පහළ වැටෙනු ඇත.

- පොදු මිල මට්ටම ඉහළ යාමක දී අපනයන භාණ්ඩ පමණක් නොව වෙළෙඳාමට පාත්‍ර නොවන භාණ්ඩ වලද දේශීය මිල ගණන් ඉහළ යන අතර, ආනයනික භාණ්ඩ වල දේශීය මිලෙහි කිසිදු වෙනසක් නොසිදු වුව ද, සාපේක්ෂ වශයෙන් ආනයනික භාණ්ඩ දේශීය භාණ්ඩ වලට වඩා ලාභ දායක වනු ඇත. එබැවින් ආනයන පරිමාව සහ ආනයන වියදම් ඉහළ යාම නිසා, ගෙවුම් ශේෂයේ ජංගම ගිණුම මත අයහපත් පීඩනයක් හටගනී.

- දේශීය ආර්ථිකයේ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක උද්ධමන පීඩනයක් හටගෙන ඇති විට පවත්නා විනිමය අනුපාතිකය යටතේ අපනයන පරිමාව පහළ වැටීමට හා ආනයන පරිමාව ඉහළ නැගීමට නැඹුරුකාවක් ඇති වේ. මින් අදහස් වන්නේ පවත්නා විනිමය අනුපාතිකය යටතේ විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි දේශීය මුදල් සැපයුම වැඩිවන (ආනයන ඉල්ලුම වැඩි වීම නිසා) බවත් දේශීය මුදලට ඇති ඉල්ලුම අඩුවන (අපනයන ඉල්ලුම අඩුවීම නිසා) බවත් ය. මෙහි ප්‍රතිඵලය වනුයේ දේශීය මුදල් ඒකකයේ බාහිර වටිනාකම ක්ෂයවීමය. මෙහි ප්‍රතිඵල වශයෙන් දිගු කාලයේදී ගෙවුම් ශේෂයේ ජංගම ගිණුම මත වාසිදායක බලපෑමක් හටගත හැකිය. එහෙත් අවසාන වශයෙන් එය රඳාපවතිනුයේ මාර්ෂල් - ලර්නර් කොන්දේසිය කොතෙක් දුරට ඉටුවේද යන්න මතය.

(එක් කරුණකට ලකුණු 02 බැගින් මහාම කරුණු දෙකකට ලකුණු 04 යි)

(iv)

- මහාම රටක ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියේ මූලික අභිලාශයක් වනුයේ ගෙවුම් ශේෂය සහ විදේශ මූල්‍ය කටයුතු වල තීරකාර භාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා බාහිර ස්ථාපිතාව සාක්ෂාත් කර ගැනීම ය.

- ආනයන විදේශ පියවා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් අපනයන ඉපයීම් ප්‍රමාණයක් අත්කර ගත හැකි නම්, බාහිර ස්ථායීතාව ආරක්ෂා කර ගත හැකියි. එවැනි තත්වයක් ඇතිවිටක විනිමය අනුපාතිකයේ උච්චාවචන වළක්වා ගනිමින්, මැදි කාලීනව හා දිගුකාලීන විදේශ වගකීම් පහසුවෙන් මුදාහැරිය හැකිය.

- නිල විදේශ විනිමය සංචිත භාවිතයකින් තොරව සමස්ත ගෙවුම් සේවය තුලනය කරගත් විට බාහිර ස්ථායීතාව තහවුරු වේ.

- බාහිර ස්ථායීතාව මිනුම් කෙරෙන සෘජු මිනුමක් දක්නට නොමැත. රටක විදේශ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වල ස්වභාවය නිරූපණය කෙරෙන පහත සඳහන් දර්ශක ඒ ඒ සඳහා යොදා ගත හැකි ය.

- (i) දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ජංගම ගිණුම් හිඟය.
- (ii) දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් ශුද්ධ විදේශ වගකීම් සහ
- (iii) විදේශ විනිමය අනුපාතිකය යනාදිය යි.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

(v)

- මෑත කාලයේ විශාල පසුබෑමකට ලක්ව තිබූ ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ක්ෂේත්‍රයට යුරෝපා සංගමය මගින් ලබාදෙන විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වෙළෙඳවරණයක් පිළිබඳ පෞද්ගලිකය (පී.එස්.පී. ජලස් සහනය) නැවත ලබාදීම අතිශය සහනදායක කරුණක් විය. මෙම සහනය නිසා රෙදිපිළි, කුඩා යන්ත්‍රෝපකරණ, ධීවර නිෂ්පාදන ඇතුළු විශාල පරාසයකට වැටෙන ශ්‍රී ලාංකික නිෂ්පාදිත 1200 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් කිසිදු තීරු බද්දකින් තොරව යුරෝපා සංගමයට අපනයනය කිරීමට අවස්ථාව උදා වී ඇත.

- 2010 - 15 යුරෝපා සංගමයට යොමු වූ ශ්‍රී ලංකා අපනයන වර්ධනය වූයේ 1.02% තරම් වූ නොවැදගත් ප්‍රමාණයකිනි. පී.එස්.පී. ජලස් සහනය අතිමිච්චමක් සමග ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන මත තීරු බදු පැනවීම නිසා, අප රට හා සමාන අපනයන සපයමින් සිටි බංග්ලාදේශය, වියට්නාමය සහ ඉන්දියාව වැනි රටවල් සමඟ තරගකිරීමට අපහසු තත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවට ඇතිවිය. මෙම තත්වය ඉතා අහිතකර අන්දමින් බලපානු ලැබුවේ තම නිෂ්පාදිත විවිධාංගීකරණය කිරීමට අවශ්‍යකරන මූල්‍යමය හා තාක්ෂණික සම්පත් සොයාගත නොහැකි වූ මධ්‍යම පරිමාණයේ ඇගයුම් නිෂ්පාදන ආයතන වලට ය. එම කර්මාන්ත ශාලා බොහෝමයක් ඒසා දැමීමට සිදුවිය. එසේම GSP+ තීරුබදු සහනය හිමි කරගෙන සිටි බංග්ලාදේශය සහ වියට්නාමය වැනි රටවලට ශ්‍රී ලාංකික ආයෝජකයන් මෙන්ම විදේශීය ආයෝජකයෝ ද යොමු වූහ. මෙම තත්වය තුළ පී.එස්.පී. ජලස් සහනය යළි ලබාගත හැකි වීම ශ්‍රී ලංකාවේ තරගකාරීත්වය උසස් කර ගැනීමට දායක වනු ඇත.

- තීරුබදු සහනය විශේෂයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ඇගයුම් සහ ධීවර නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයට විශාල ජවයක් සපයනු ලැබේ. එසේම ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාද් යුධ සාමකාමී පරිසරය තුළ යළි ඉස්මතු වෙමින් පවතින කුඩා පරිමාණ නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයන්ට අපනයන වෙළෙඳපොළවල් සඳහා ප්‍රවේශ වීමට ද මෙම තීරුබදු සහනය විශාල ඉඩ ප්‍රස්තාවක් සපයා තිබේ.

- එසේම ශ්‍රී ලංකාවට විදේශීය ආයෝජනයන් ආකර්ශණීය කර ගැනීම සඳහා ද නිරුද්ධ සහනය යළි ස්ථාපිත කිරීමෙන් උදා වූ හිතකර පරිසරය දායක වනු ඇත. නිරුද්ධ සහනයේ වාසි ලබා ගනිමින් අපනයන කර්මාන්ත මෙම රට තුළ ආරම්භ කිරීමට විදේශීය ආයෝජනයන් පෙළඹෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැකිය.

(මිනැමි කරුණකට ලකුණු 02 බැගින් ලකුණු 04 යි)

9. (i)	රටක ජීවන තත්ත්වය මැනීමේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය යොදා ගැනීමේ දුර්වලතා සඳහන් කරන්න.	(ලකුණු 04 යි)
(ii)	'නිෂ්පාදන ධාරිතාව' යන සංකල්පය පැහැදිලි කරන්න.	(ලකුණු 02 යි)
(iii)	කිසියම් රටක නිෂ්පාදන ධාරිතාව නිරූපණය කරන මූලික සාධක කවරේ ද?	(ලකුණු 04 යි)
(iv)	ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රත්ව මිනිසුන් ලක්ෂ්‍යයේ පෙළෙහි ද?	(ලකුණු 05 යි)
(v)	ජනගහනය වසරක් වීමේ නිසා ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ පා සිටින ප්‍රධාන ආර්ථික අභියෝග කවරේ ද?	(ලකුණු 05 යි)

9. (I)

- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය රටක නිෂ්පාදනය කරනු ලබන භෞතික භාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණය කැටිපොට දක්වන මිනුමක් වන අතර, පුද්ගලයන්ගේ පිවිසි තත්වය කෙරෙහි බලපෑම් කරන ඉණාක්මක කරුණු (උදා : සාම්කාමී පරිසරයක්, අදහස් ප්‍රකාශනයේ නිදහස, යහපාලනය, සේව්‍යමි නිදහස යනාදිය) එම මිනුම තුළ සලකා නොබැලේ.
- නොවිධිමත් අංශයේ නිෂ්පාදනයේ වටිනාකම් නිවැරදිව පිළිබිඹු නොවන බැවින්, රටකුළ නිපදවනු ලබන සෑම භෞතික භාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණය වුව ද එමගින් නිවැරදි ව නොමැත. නොවිධිමත් අංශයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ ඇත්තමෙන්ම කළ අගයන්, සෑම අගයට වඩා උභය තක්සේරු වූ හෝ අධි තක්සේරු වූ හෝ අගයන් විය හැකි ය.
- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට අදාළ සංඛ්‍යා, රටක ආදායම් ව්‍යාප්තියේ ස්වභාවය මුළුමනින් ම අමතක කොට ඇත. පිවිසි තත්වය කෙරෙහි සෘජු බලපෑමක් ඇති ආදායම් විෂමතාවන් ජාතික හිඳුම් දත්තවල පිළිබිඹු නොවේ.
- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සහ ඒ හා අදාළ අනෙකුත් සංකල්ප (ප්‍රතිශීර්ෂ ආදායම්, මූර්ත ආදායම්) පිවිසි තත්වය පිළිබඳ අසම්පූර්ණ මිනුම් වේ. බොහෝ ඵලදායී නිෂ්පාදන ක්‍රියාකාරකම් එමගින් පිළිබිඹු නොවේ. උදාහරණ වශයෙන් තමන් විසින් ම නිවස තුළ ඉටු කරන ඵලදායී කටයුතු, ගෞණිකයන්ගේ සේවාවන් යනාදිය දැක්විය හැකි ය.
- නිවැරදි තොරතුරු සපයාගත නොහැකි නිසා නිරීක්ෂණය නොකරනු ලබන ආර්ථිකයේ සිදුවන නිසිවරෙහි ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් (උදා: නිසි වරෙහි මත්ද්‍රව්‍ය සහ මත්පැන්) වල වටිනාකම් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය තුළ ඇතුළත් නොවේ.
- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය තුළ ඇතුළත් භාණ්ඩ හා සේවා මිනිසුන්ගේ පිවිසියේ ඉණාක්මක තත්වය කෙරෙහි කෙසේ බලපානු ලැබේදැයි එය සලකා නොබලයි. උදාහරණයක් වශයෙන් නාගරික ප්‍රදේශවල පිවිසි වන මිනිසුන්ට තම ආදායමින් සැලකිය යුතු කොටසක් නාගරිකරණය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳාගැනීම සඳහා යොමු කිරීමට සිදු වේ. නිදසුනක් වශයෙන් නාගරික ප්‍රදේශ වල මිනිසුන්ට තම නිවාස හා

දේශීය සේවකයන්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට විශේෂ ආරක්ෂක විධිවිධාන සහ උපකරණ මිල දී ගැනීමට සිදුවේ. ආත්මාරක්ෂක ක්‍රම පුහුණුවීමේ පංතිවලට යාමට සිදුවේ. ආකෘතිය සමනය කර ගැනීම සඳහා ඖෂධ මිල දී ගැනීමට සිදුවේ.

- මිනිසුන් පිවිසීමට පරිසරයේ ගුණාත්මක තත්වය දළ දේශීය නිෂ්පාදිත සංඛ්‍යා වලින් සොයා නොමැලේ. පරිසර දූෂණය වළක්වා ගැනීමට යොදා ගැනෙන නිසි රීති ඉවත් කරනු ලැබුවහොත් කිසියම් රටකට නිමැවුම් මට්ටම (දළ දේශීය නිෂ්පාදනය) ඉහළ නංවාගත හැකිය. එහෙත් මෙහි දී ඉහළ ආදායම් මට්ටමක් හෝ ඉහළ ප්‍රතිමිඊෂ ආදායමක් හෝ තිබූ පමණින්, පිවින තත්වය උසස් වී ඇතැයි නිගමනය කළ නොහැකි ය. ආදායම ඉහළ ගොස් තිබිය දී වාතය, ජලය සහ වෙනත් සම්පත් දූෂණයට ලක්ව තිබිය හැකි ය.
- මිනිසුන්ගේ ජීවිතයේ ගුණාත්මක තත්වයට සෘජුවම බලපාන විවේක කාලය සඳහා දළ දේශීය නිෂ්පාදිත සංඛ්‍යා මගින් වටිනාකමක් ලබා නොදේ. මිනිසුන් දිනකට පැය 12 ක් සහ සතියකට දින 7 ක් වැඩෙහි යෙදුණොත් රටකට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ නංවා ගත හැකි ය. මිනිසුන්ට විවේක කාලයක් භුක්ති විදීමට නිදහසක් නොමැති නම් භාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණය ඉහළ නංවාගැනීමෙන් උසස් පිවින මට්ටමක් තහවුරු කරගත නොහැකි වේ.
- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ගණනය කිරීමේ දී යහපත් භාණ්ඩ සහ අයහපත් භාණ්ඩ වශයෙන් ප්‍රභේදයක් නොදකී. කිසියම් රටක භූමි කම්පාවක් හටගෙන නිවාස, ගොඩනැගිලි සියල්ල පුනරුත්ථාපනය කරනු ලැබුවහොත්, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ නැගී. පුද්ගලයන් රෝගී තත්වයට පත් වී එයින් වැළැකීම සඳහා රෝහල් ගත වුවහොත් සහ ඖෂධ මිල දී ගත් විට, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ නැගී. එහෙත් භූමි කම්පා හට ගැනීම හෝ මිනිසුන් රෝගී තත්වයට පත්වීම හෝ පිවින තත්වය උසස් වීමට දායක වෙහිසි කිසිවකු නොපවතියි.
- තාක්ෂණයේ ප්‍රතිලාභ සැලකිල්ලට ගැනීමට ද දළ දේශීය නිෂ්පාදිත සංඛ්‍යා අසමත්ව සිටී. විවිධ තොරතුරු මෘදුකාංග (firc Apps.) මගින් මධ්‍යම ජනතාවයට ලැබෙන විවිධ පහසුකම් (උදා : මාර්ග සිතියම, කාලගුණ තොරතුරු, මාර්ග තදබදය පිළිබඳ තොරතුරු හා වෙනත් සංනිවේදන පහසුකම්) ගුණාත්මක පිවින තත්වය උසස් කිරීමට විශාල දායකත්වයක් සපයයි. එහෙත් ඒවා සඳහා මිලක් අය නොකෙරෙන බැවින් එම ප්‍රතිලාභ ජාතික ගිණුම් වටිනාකම් තුළ පිළිබිඹු නොවේ.

(මිනුම් එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 04 යි)

(ii)

- ආර්ථිකයකට නිරතව ලෙස, උද්ධමන පීඩනයකින් තොරව, නිෂ්පාදනය කිරීමට හැකියාව ඇති මුළු භාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණය රටක නිෂ්පාදන ධාරිතාව යන්නෙන් අදහස් වේ. ආර්ථිකයේ ප්‍රාග්ධන තොරතුරු සහ මුද්‍රිත පූර්ණ ලෙස සහ තාර්යයන් මේ ලෙස උපයෝජනය කරනු ලැබුවහොත්, නිෂ්පාදනය කළ හැකි භාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණයයි. නිෂ්පාදන ධාරිතාව හැඳින්වීමට යොදා ගැනෙන තවත් පදයක් නම් විභව නිමැවුමයි.

(ලකුණු 02 යි)

විකල්ප පිළිතුර :

- ගන්නු හුණු හා උපකාරණ වැනි සියලු ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන වත්කම් කාර්යක්ෂම ලෙස උපයෝජනය කරන්නේ නම් සහ වැටුප් අනුපාතික වෙනස් වීම් වල ස්ථාවරතාව රැකෙන ආකාරයට විරැකියා අනුපාතිකය, එහි ස්වාභාවික මට්ටමෙහි පවත්වා ගන්නේ නම්, ලබාගත හැකි නිමැවුම් මට්ටම ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාව ලෙස සැලැකේ.

(ලකුණු 02 යි)

(iii)

- භෞතික ප්‍රාග්ධනය
- මානව ප්‍රාග්ධනය
- ස්වාභාවික ප්‍රාග්ධනය
- සමාජ ප්‍රාග්ධනය
- තාක්ෂණය
- ඵලදායිතාව

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් මිනැම් කරුණු හතරක් සඳහා ලකුණු 04 යි)

(iv)

- කුටුම්භ ප්‍රතිසීර්ෂ පරිභෝජනය නිල දර්ශනා රේඛාවට වඩා පහළ අගයක් ගනු ලබන පුද්ගල සංඛ්‍යාවගේ ප්‍රතිශතය ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ දර්ශනා මට්ටම මැනේ.

(ලකුණු 02 යි)

- සනඟහන දර්ශනා දර්ශකය හෙවත් දිළිඳු කුටුම්භ ප්‍රතිශතය ගණනය කරනු ලබන්නේ කුටුම්භ ආදායමේ - වියදම් සමීක්ෂණයක් ඔස්සේ කුටුම්භවල සියලුම ආහාර සහ ආහාර නොවන පරිභෝජන වියදම් සැලකිල්ලට ගනිමිනි. විවිධ දික්වික්ක අතර කිසිය හැකි ජීවන වියදම් වෙනස්කම් සහ කුටුම්භ තුළ සිටින පුද්ගල සංඛ්‍යාව ද මෙහි දී සැලකිල්ලට ගනී.

(ලකුණු 01 යි)

- එලෙස ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන කුටුම්භ ප්‍රතිසීර්ෂ පරිභෝජන වියදම් ජාතික දර්ශනා රේඛාව සමග සංසන්දනය කෙරේ. ජාතික දර්ශනා රේඛාව නිර්වචනය කරනු ලැබ ඇත්තේ පුද්ගලයෙකුට දිනකට කිලෝකැලරි 2030 ක කැලරි අවශ්‍යතාවක් සපුරා ගැනීමට, කොතරම් මුදලක් වියදම් කිරීමට සිදුවේ ද යන්න පදනම් කර ගනිමිනි. 2012/13 ආදායම් වියදම් සමීක්ෂණයේ තොරතුරු මත ඇස්තමේන්තු කරන ලද දර්ශනා රේඛාවේ වටිනාකම් රුපියල් 3624 ක් විය.

(ලකුණු 01 යි)

- කුටුම්භයක මාසික මූර්ත ප්‍රතිසීර්ෂ පරිභෝජන වියදම් නිල දර්ශනා රේඛාවට වඩා අඩුද යන්න මත දර්ශනාවට මුහුණ දී සිටින පුද්ගලයන් හඳුනාගනු ලැබේ.

(ලකුණු 01 යි)

(v)

- සිය ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය ලෙස විශ්‍රාම වැටුප් හිමිවනුයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිහිටි ජනගහනයෙන් දහයෙන් කොටසකට පමණක් බව ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. එබැවින් වැඩිහිටියන් සඳහා පවුලෙන් ලැබෙන උපකාර සහ අනුග්‍රහයන් ඉදිරි දශක කීපය තුළ දී ද කවදාටත් වැදගත් වේ. එසේ වුවද, සිත්‍ර නාගරීකරණයත් සමග කුඩා පවුල් ඇතිවන බැවින් වැඩිහිටියන් සඳහා පවුලෙන් ලැබෙන උපකාර අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයක් දැක්නට ලැබේ. ශ්‍රාමීය - නාගරීක සංක්‍රමණය සහ ශ්‍රම බලකායේ

ස්ත්‍රී සහභාගීත්වය ඉහළයාම නීතා, ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පවා වැඩිහිටියන්ට උපකාර කිරීම හා රැකබලා ගැනීම තවදුරටත් ගැටලුකාරී වේ.

- විශ්‍රාම වැටුප් සහ සෞඛ්‍ය වියදම් ඉහළයාම නීතා රජයේ අයවැය මත අතිවාරයයෙන් පීඩනයක් ඇතිවන අතර, මෙම කන්වයන් හේතුවෙන් වෙනත් අංශ මත ඇතිවන අතිතකාර බලපෑම් (උදා : සංවර්ධන වියදම් කප්පාදු කිරීම) බරපතල ගැටලු බවට පත්විය හැකිය.
- වැඩකරන වයසේ පුද්ගලයෙකුට සාපේක්ෂව, වියපත් පුද්ගලයෙකු විසින් කරනු ලබන ඉතුරුම් ප්‍රවාහය අඩුබැවින්, එය ආර්ථිකයේ ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය මත සැලකිය යුතු නියෝධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත.
- වියපත් වීම හේතුවෙන් වැඩ කරන වයසේ පසුවන ජනගහනයේ ප්‍රතිශතය අඩුවීම, ආර්ථික වර්ධනය අඩාල කරමින් ශ්‍රම බලකාය හීන කිරීමට හේතු විය හැකිය. එමගින් ආදායම් බිදු පදනම මෙන්ම කුටුම්භ ආදායම් ද අඩුවිය හැකි අතර ඒ හේතුවෙන් රජයේ බිදු ආදායම් තවදුරටත් පහළ යා හැකි ය.
- ඉදිකිරීම්, කෘෂි කර්මාන්තය, සෞඛ්‍යය හා හෝටල්/ සංචාරක ක්ෂේත්‍රය ඇතුළු අංශ කිහිපයක ශ්‍රම හිඟයකට ශ්‍රී ලංකාව දැනටමත් මුහුණ පාමින් සිටී. ශ්‍රමය සංක්‍රමණය වීමට අමතරව ජනගහනය වියපත් වීම ද ශ්‍රම හිඟය සඳහා යම් දායකත්වයක් සපයනු ලබන අතර, මෙම ප්‍රවණතාව ඉදිරි දශක කීපය තුළ දී වඩාත් හොදින් දැකගත හැකි වනු ඇත.
- අධ්‍යාපනය හා ආදායම් මට්ටම් ඉහළයාමත් සමග සාපේක්ෂව ඉහළ වැටුප් හා පිළිගැනීමක් පැවැතීම හේතුවෙන් මෙරට තරුණ පිරිස් හුදු කරපව් රැකියා කරා යොමුවීමේ ප්‍රවණතාවක් ඇත. එහි ප්‍රතිඵලය වශයෙන් විදේශීය සංක්‍රමණික ශ්‍රමිකයන් කෘෂි කර්මික කටයුතු සම්පූර්ණ සහ ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ කටයුතු වල යෙදී සිටී. එබැවින් ජනගහනයේ සිදුවන වෙනස්කම්, නව පරම්පරාවේ අභිලාශයන්, ශ්‍රම සංක්‍රමණ, රාජ්‍ය මූල්‍ය ගැටලු හා දේශීය ආර්ථිකය හා යතාර්ථය සැලකිල්ලට ගෙන සවිස්තරාත්ම ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ ප්‍රතිපත්තියක් සකසා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව පවතී.
- ශ්‍රී ලංකාවේ වියපත් වන ජනගහනයෙන් කාර්යාල ප්‍රතිශතය ක්‍රමයෙන් ඉහළ යාමක් පවතී. වියපත් ස්ත්‍රී ජනගහනයෙන් වැඩි කොටසක් එම කාණ්ඩයේ පුරුෂයන්ට සාපේක්ෂව ආර්ථිකමය වශයෙන් සක්‍රීය නොවේ. මෙම අවදානම් වයසේ පසුවන ස්ත්‍රී යැපෙන්නන් ඉලක්ක කරගත් ඉදිරිගාමී ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

(එක් තරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ඕනෑම අභියෝග පහකට ලකුණු 05 යි)

10. (i) ශ්‍රී ලංකාවේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයෙහිලා යොදා ගත හැකි උපායමාර්ගයන් වශයෙන් රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයේ (PPP) ආයි කවරේ ද? (ඉහළ 05 හි)
- (ii) "ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාමේ පහසුතා සහ ආයෝජන ව්‍යාපාරයන් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව දිගින් දිගට අසමත්වන්නාවූයේ පොත්පොතිලි හේතුව නිසයි." ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාමේ දී බලපා ඇති වඩාත් හැටුපුකාරී කාලය කවරේ ද? (ඉහළ 05 හි)
- (iii) "සංවර්ධන කාර්යාලයක් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ වේගයෙන් වර්ධනය වන ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත්ව තිබේ." විදේශ විනිමිත ඉපයීම් සහ නවීන තාක්ෂණික සංවර්ධන කාර්යාලයන් මගින් සාමාන්‍ය දායකත්වය පෙන්වා දී එම කාර්යාලයන් වර්ධනයෙන් මුහුණ දෙන අභියෝග සාකච්ඡා කරන්න. (ඉහළ 05 හි)
- (iv) "ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය දීමුණු සහභාගයෙන් අධික ම පුර සම්පාදන හොඳින් වෙයි." අඩු ඵලදායිතාව හා අඩු ආදායම් ඉදහා හේතු වන අද්විත සාම්පර්දායකයන් ප්‍රධාන හැටුපු හඳුන්වන්න. (ඉහළ 05 හි)

10. (I)

- යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයෙහිලා වඩාත් සාර්ථක ක්‍රමවේදයකි. තනිකරම පෞද්ගලික අංශය හෝ රාජ්‍ය අංශය හෝ එම කාර්යයේ ඉටු කරනවා වෙනුවට, ඒ දෙපාර්ශ්වයම සහභාගී වෙමින් කම් කමත්ව වඩාත් හොඳින් කළ හැකි කාර්යයන් ඒ ඒ සාර්ථකව විසින් පෝරාගෙන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවට නැගිය හැකි වේ.
- ව්‍යාපෘති නිම කිරීමට ගත වන කාලය සඳහාම කාර්මික ප්‍රමාද වීම වළක්වා ගත හැකි වේ. කාර්ය සාධනය මනින දර්ශකයක් ලෙස ව්‍යාපෘති නිම කිරීමට ගත වන කාලය යොදාගත හැකිය.
- තනිකරම රජය හෝ පෞද්ගලික අංශය හෝ ඉටුකරන ව්‍යාපෘතියකට වඩා ඉහළ ආයෝජන ලබන අනුපාතිකය රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව ව්‍යාපෘති මගින් අත්කර ගත හැකිය. දෙපාර්ශ්වයම එක්ම ක්‍රියාත්මක කරන විට සලසුම් කිරීම හා මූල්‍ය ණය සහ කරුණු සලකා නව්‍ය ක්‍රමවේද යොදා ගැනීමට අවස්ථාව සැලසේ.
- ව්‍යාපෘතියක අවදානම් සියල්ල ඇගයීමකට ලක්කොට එහි ගණනාව තීරණය කරනු ලැබේ. හුදෙක් රජයේ දේශපාලන අවශ්‍යතා සහ වෙනත් අභිලාශයක් මත ගණනාවකින් තොර ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාවට නැගීමට සැලසුම් කරනු ලැබුව හොත් පෞද්ගලික අංශය එවැන්නක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට එකඟ නොවනු ඇත.
- පිටිවැය පාලනය කිරීමේලා වඩා පළපුරුද්ද සහ අත්දැකීම් ඇති පෞද්ගලික අංශය වෙත ව්‍යාපෘති මෙහෙයවීම් සහ ක්‍රියාවට නැගීමේ අවදානම් පැවරීමට රජයට අවස්ථාව සැලසේ.
- මෙහෙය රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව ව්‍යාපෘතිය තුළ කල්තබා ව්‍යාපෘති නිම කිරීම වෙනුවෙන් ලබාදෙන ප්‍රසාද දීමනා (bonuses) ඇතුළත් වන බැවින්, සියලු ව්‍යාපෘති වඩාත් කාර්යක්ෂමව නිම කිරීමට හැකියාව ලැබේ.
- රජයේ අරමුදල් වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස වැය කිරීම මේ යටතේ ඉඩ සැලසෙන බැවින් සමාජ ආර්ථික වැදගත් කමක් ඇති වෙනත් ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි සීමිත රාජ්‍ය අරමුදල් යොමු කිරීමට අවස්ථාව උදා වේ.
- රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව සහිත ව්‍යාපෘතිවල කාර්යක්ෂමතාව වැඩි බැවින්

එය රාජ්‍ය මූල්‍යයට වාසිදායක වේ. අයවැය පරතරය අඩු කර ගැනීමට දායක වනු ඇත.

- ව්‍යාපෘති පිවින වක්‍රයේ සෑම අදියරකදීම ඉහළ ප්‍රමිති මට්ටමක් පවත්වා ගෙන යාමට හැකියාව ලැබේ.
- රාජ්‍ය විදේශී අඩුකර ගැනීමට ඉඩ සැලැස්සෙන බැවින් ජනතාව මත බදු බර ද අඩු විය හැකිය.
- පෞද්ගලිකරණ ක්‍රමවේදයන්ට සමාජයේ දැඩි විරෝධතාවක් පවතින විට එයට සාර්ථකව මුහුණ දිය හැකි විකල්ප ප්‍රවේශයක් ලෙස රාජ්‍ය - පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ව්‍යාපෘති දැක්විය හැකි ය.

(මහාම කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් කරුණු පහකට ලකුණු 05 යි)

(ii)

- ප්‍රතිපත්ති අත්රායීතාව / අවිනිශ්චිතතාව
- මූල්‍ය ණය සඳහා ඉඩ ප්‍රස්ථා සීමා වීම.
- අතාර්යක්ෂම රාජ්‍ය නිලධාරී තත්ත්වය
- ඉහළ බදු අනුපාතික
- සංකීර්ණ බදු රෙගුලාසි
- යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- උද්ධමනය
- ජාතික ශ්‍රම හමුදාවේ වැඩපොළ විනය දුර්වල වීම.
- දූෂණය
- නව්‍යා කිහි කිරීමට ඇති ධාරිතාව සීමා සහිත වීම
- දේශපාලන අත්රායීතාව
- විදේශ විනිමය පිළිබඳ පවතින රෙගුලාසි
- උගත් ශ්‍රම හමුදාව ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ රෙගුලාසි දැඩිවීම.
- අපරාධ සහ සොරකම්

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් එකිනෙක කරුණු පහකට ලකුණු 05 යි)

(iii)

- විදේශ විනිමය ඉපයීම් :

මුදල් ඒකකය	2015	2016
ශ්‍රී ලංකා රුපියල් මිලියන	405,492	512,294
ඇමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන	2,981	3,518

(ලකුණු 01 යි)

විකල්ප පිළිතුර :

- ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු විදේශීය විනිමය ඉපයීම් සඳහා සංචාරක කර්මාන්තයේ දායකත්වය 2015 දී 12.4% ක් වූ අතර 2016 වර්ෂයේ දී එය 14.2% ක් විය. විදේශ ප්‍රේෂණ සහ රෙදිපිළි හා ඇඟවුම් වලට පසුව තුන් වැනි තැනට පත්ව ඇත්තේ සංචාරක කර්මාන්තය යි.

(ලකුණු 01 යි)

සේවාවන්ගේ වැය වැය වැය :

	2014	2015	2016
සෘජු සේවා නියුක්තිය	129,790	135,930	146,115

(ලකුණු 01 යි)

විකල්ප පිළිතුර :

- සංචාරක කර්මාන්තය බිහිකළ සෘජු සහ වක්‍ර සේවා නියුක්තිය 2015 දී 319,436 ක් වූ අතර, 2016 දී 335,659 ක් විය.

(ලකුණු 01 යි)

සංචාරක කර්මාන්තය මුහුණ දෙන අභියෝග :

- සංචාරකයින්ගේ අපේක්ෂිත වර්ධනයට සම්පූර්ණ හෝටල් කාමර ප්‍රමාණවත් නොවීම. අපේක්ෂිත විශාල සංචාරක ප්‍රමාණයකට පහසුකම් සැලසීම සඳහා හෝටල් කාමර 40,000 ක් 50,000 ක් අතර ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වෙතිනි ඇස්තමේන්තු කොට ඇතත්, 2016 අවසානයේ දී සංචාරක හෝටල් හා අතිරේක ආයතන යන දෙඅංශයම සතුටුදායී සැලැස්මේ හෝටල් කාමර 34,000 ක් පමණි.

පුහුණු සේවකයන්ගේ අවශ්‍යතාව සහ ශ්‍රම සංක්‍රමණය :

- සංචාරක කර්මාන්තයේ නියැලුණු ශ්‍රී ලාංකික පුහුණු ශ්‍රමිකයින් විශාල පිරිසක් ඉහළ වැටුප් වෙනුවෙන් විදේශීය රටවල සේවයේ යෙදී සිටී. සංචාරක කර්මාන්තයේ ඉහළ යන පුහුණු ශ්‍රමික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය සේවක පුහුණු කිරීම රජයට කිරීම සිදුකළ නොහැකි බැවින් ඒ සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශ හවුල් කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

- ලෝක ප්‍රසිද්ධ හෝටල් දාම ශ්‍රී ලංකාව වෙත දක්වා ඇති අවධානය ප්‍රමාණයක් නොවීම : බොහෝ ප්‍රසිද්ධ පෙළේ හෝටල් දාම ඔවුන්ගේ හෝටල් ව්‍යාපාර ශ්‍රී ලංකාවෙන් තවමත් ප්‍රමාණවත් පරිදි ව්‍යාප්ත කොට නොමැත. ශ්‍රී ලංකාවේ සහ රටේ නම්කර ඇති ලොව හොඳම අන්තර්ජාතික සුඛෝපභෝගී හෝටල් දාම සන්තාම 10 අතුරින් ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට ඇත්තේ හෝටල් දාම තුනක් පමණි.

නොවිධිමත් අංශය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම :

- සංචාරක කර්මාන්තයේ විධිමත් අංශය හොඳින් නියාමනය වී තිබුණ ද, කර්මාන්තය තුළ සැලකිය යුතු අවිධිමත් අංශයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. එබැවින් විධිමත් අංශය වෙත එම කොටස ද අන්තර් ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා අවධානය යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නොවිධිමත් අංශය තුළ සංචාරක කර්මාන්තයේ ආරක්ෂාව සහ ආචාර ධර්ම වැඩි දියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එසේ කිරීමට අපොහොසත් වීම රටේ යහපත් ප්‍රතිරූපය බිඳ වැටීමට හේතුවනු ඇත.

- විශාල විභවතාවක් පවතින විනයෙන් පැමිණෙන සංචාරකයින්ගේ වර්ධනයට සරිලන සේ පහසුකම් සැලසීමට ඇති හැකියාව : සංචාරක කර්මාන්තයේ දැනට පවතින වර්ධනය වෙමින් පවතින වින සංචාරකයන් සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සපුරාලීමේ දී නව අභියෝග නිර්මාණය වී ඇත. එහි දී වින භාෂාවෙන් විකාශණය වන රූපවාහිනිය හා ඉවත් වීදුලි තාලිකා, වින භාෂාව කරාකරන සංචාරක මග පෙන්වන්නන් යනාදිය අවශ්‍ය වේ.

- නැවතී සිටින රාත්‍රී සංඛ්‍යාව ලෙස ගණනය කෙරෙන සංචාරකයෙකු නැවතී සිටින සාමාන්‍ය කාල සීමාව වසර ගණනාවක් පුරා එකලෙසම පැවැතීම : දෛනික සංචාරක වියදම පසුගිය වසර කීපය පුරා වර්ධනය වී තිබුණ ද, ප්‍රධාන වශයෙන් ම සංචාරකයන් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ක්‍රියාකාරකම් අඩුවීම නිසා සංචාරකයෙකු නැවතී සිටින සාමාන්‍ය කාල සීමාව සංචාරක රාත්‍රී 10 ක් පමණ නොවෙනස් ව පවතී. එම නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සංචාරක ආකර්ශණයන් විවිධාංග කරණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගත යුතු වන අතර, එහි දී සංචාරක රාත්‍රී සංඛ්‍යාව අවම වශයෙන් සති දෙකක් ලෙස ඉලක්ක කිරීම සඳහා මගී, නෛෂ්‍ය සහ සාමුද්‍රික සංචාර, විවේකය අරමුණු කරගත් සංචාර, විනෝදාස්වාදය අරමුණු කරගත් සංචාර, වැනි සංචාරක කර්මාන්තයේ පසුගාමී අංශ කෙරෙහි වඩාත් අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

- නව නිර්මාණාත්මක ප්‍රවේශයක අවශ්‍යතාව :
 තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා පමණක් නොව, බස්රථ, දුම්රිය, කුලී රථ සහ හෝටල් වෙන් කිරීම, ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා, වයි-ෆයි සම්බන්ධතා, සංචාරක සැලසුම් ආදී වූ පුළුල් පරාසයක පැතිරෙන පරිදි සංචාරකයන්ට සේවා සපයන්නා වූ බහුකාර්ය සංචාරක තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව ප්‍රධාන සංචාරක ආකර්ශණයන් හි සහ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රස්ථානයන්හි සවිදුරටත් වැඩි කිරීම අවශ්‍යතාවක් පවතී.

- සංචාරක ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතන ද පෞද්ගලික අංශය ද ආතුළුව සංචාරක කර්මාන්තයේ නියුතු සියලුම පාර්ශ්වකරුවන් අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ඉහළ මට්ටමේ රාජ්‍ය චක්‍රනයක් අවශ්‍යවන අතර එමගින් වඩා සහයම්බන්ධතාවයකින් යුතුව ඉහළ මට්ටමේ ක්‍රමෝපාය ක්‍රියාවට නැගීමට ඉඩ සැලසෙනු ඇත.

(මනුෂ්‍ය එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් කරුණු තුනකට ලකුණු 03 යි)

(iv)

- ජල සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවීම, ජල කළමනාකරණය දුර්වල වීම, ඇළ මාර්ග, වැව සහ ඇතිකට් වැනි වාරිමාර්ග පහසුකම් වල පවත්නා දුර්වලතා.

- දැඩි නිසං කාලයන් පැවැතීම, ජල ගැලීම් සහ ලවණ ජලය ගලා එම වැනි කරුණු නිසා කාර්මික හෝගවල ඵලදාව සහළ වැටීම.

- පාංශු බාදනය වැනි හේතු නිසා පහේ සමීකරණය අඩුවීම.

- වරින් වර හඳුන්වා දෙනු ලැබූ විවිධ කෘෂි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අකාරයක්වම ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම. (ලදා : 2007 වර්ෂයේ හඳුන්වා දෙන ලද ජාතික කෘෂි කර්මිත ප්‍රතිපත්තිය, 'අම්', වසංසාන්තරය, ගොවි හෙවන, අපි වටහු රට නගමු, යනාදිය)

- කාර්මික සාම්ප්‍රදායික පසුගාමී වීම.
 විද්‍යාත්මක ගොවිතැන් ක්‍රම අනුගමනය නොකිරීම, ඉහළ ඵලදාව ලබාදෙන බීජ හිඟකම්, සාම්ප්‍රදායික ක්‍රම මත දැඩිව රඳා පැවැත්ම

- අලෙවිකරණය ආශ්‍රිත ගැටලු : වී අලෙවි මණ්ඩලය වැනි ආයතන ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය යන්ත්‍රණයන් අකාර්යක්ෂම වීම.

- පොහොර සහකාරවර වෙනුවට මූල්‍ය ආධාර ලබාදීම.

- පශ්චාද් අස්වනු හානි

- ව්‍යාජකි සේවා දුබල වීම.

- ශ්‍රාමීය මට්ටමින් කෘෂි කර්මය පදනම් කරගත් කර්මාන්ත ප්‍රමාණවත්ව බිහි නොවීම.

- වන සතුන් නිසා සිදුවන වහා හානි

- අනාර්ථක බිම් කැබලි වල වහා කටයුතු කිරීම.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් මහාම කරුණු පහකට ලකුණු 05 යි)